

DIREKTIIVID

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV (EL) 2016/97,

20. jaanuar 2016,

mis käsitleb kindlustustoodete turustamist (uuesti sõnastatud)

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 53 lõiget 1 ja artiklit 62,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2002/92/EÜ ⁽³⁾ on vaja teha mitmeid muudatusi. Selguse huvides tuleks kõnealune direktiiv uuesti sõnastada.
- (2) Kuna käesoleva uuesti sõnastamise põhieesmärk ja reguleerimise eesmärk on ühtlustada kindlustus- ja edasikindlustustoodete turustamise siseriiklikke sätteid ning kuna need tegevused toimuvad üle kogu liidu, peaks uus direktiiv põhinema Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikli 53 lõikel 1 ja artiklil 62. Direktiivi vorm on kohane, kuivõrd see võimaldab direktiiviga hõlmatud valdkondades rakendussätete kohandamist iga liikmesriigi konkreetse turu ja õigussüsteemi eripärale. Samuti on käesoleva direktiivi eesmärk ühtlustada siseriiklikke õigusnorme, mis käsitlevad kindlustus- ja edasikindlustustoodete turustamisega alustamise tingimusi.
- (3) Direktiiviga püütakse saavutada minimaalne ühtlustamine ja seepärast ei tohiks see takistada liikmesriike säilitamast või kehtestamast klientide kaitseks rangemaid sätteid, tingimusel et need sätted on kooskõlas liidu õigusega, sealhulgas käesoleva direktiiviga.
- (4) Kindlustus- ja edasikindlustusvahendajatel on keskne roll kindlustus- ja edasikindlustustoodete turustamisel liidus.
- (5) Kindlustustooteid võivad turustada mitut tüüpi isikud ja asutused, nagu agendid, maaklerid, panga kaudu kindlustusteenuse pakkujad, kindlustusandjad, reisibürood ja autorendiettevõtted. Ettevõtjate võrdne kohtlemine ja klientide kaitse eeldavad, et käesolev direktiiv hõlmab kõiki neid isikuid ja asutusi.
- (6) Tarbijatele peaks kehtima ühesugusel tasemel kaitse, hoolimata turustuskanalite erinevusest. Selleks et tagada samaväärse kaitse kohaldamine ja et tarbija saaks kasu võrreldavatest standarditest, eelkõige teabe avaldamise valdkonnas, on väga oluline, et turustajatele kehtiksid võrdsed võimalused.
- (7) Direktiivi 2002/92/EÜ kohaldamisel on saanud selgeks, et kindlustustoodete turustamise hõlbustamiseks tuleb paljusid sätteid veelgi täpsustada ning et tarbijakaitse huvides tuleb kõnealuse direktiivi kohaldamisala laiendada igasugusele kindlustustoodete müügile. Käesoleva direktiivi kohaldamisala tuleks laiendada kõigile kindlustustootedite otse müüvatele kindlustusandjatele sarnasel alusel nagu kindlustusagentide ja -maaklerite puhul.

⁽¹⁾ ELT C 44, 15.2.2013, lk 95.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 24. novembri 2015. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 14. detsembri 2015. aasta otsus.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. detsembri 2002. aasta direktiiv 2002/92/EÜ kindlustusvahenduse kohta (EÜT L 9, 15.1.2003, lk 3).

- (8) Selleks et tagada samaväärne tarbijakaitse olenemata turustuskanalist, mille kaudu kliendid kindlustustooteid ostavad (kas otse kindlustusandjalt või kaudselt vahendaja kaudu), peaks käesoleva direktiivi kohaldamisala hõlmama mitte ainult kindlustusandjaid või -vahendajaid, vaid ka teisi turuosalisi, kes müüvad kindlustustooteid kõrvaltegevusena, nagu reisibürood ja autorendiettevõtted, välja arvatud juhul, kui nad vastavad erandi kohaldamise tingimustele.
- (9) Liikmesriikide õigusnormide vahel on siiski veel olulisi erinevusi, mis takistavad kindlustus- ja edasikindlustustoodete turustamisega alustamist ja sellel alal tegutsemist siseturul. Siseturgu on vaja veelgi tugevdada ning edendada elukindlustus- ja kahjukindlustustoodete ja -teenuste tõelist siseturgu.
- (10) Praegused ja hiljutised vapustused finantsturgudel on näidanud, kui oluline on tagada tõhus tarbijakaitse kogu finantssektoris. Seepärast on asjakohane tugevdada klientide usaldust ning ühtlustada kindlustustoodete turustamise reguleerimist, et tagada kogu liidus klientide piisaval tasemel kaitse. Tarbijakaitse taset tuleks direktiiviga 2002/92/EÜ võrreldes tõsta, et vähendada vajadust eri siseriiklike meetmete järele. On oluline võtta arvesse kindlustuslepingute eripära võrreldes investeerimistoodetega, mida reguleeritakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2014/65/EL⁽¹⁾. Kindlustuslepingute, sealhulgas kindlustuspõhiste investeerimistoodete turustamist tuleks seetõttu reguleerida käesoleva direktiiviga ning ühtlustada direktiiviga 2014/65/EL. Turustamise reeglite miinimumstandardeid tuleks tõsta ning luua võrdsed tingimused kõigi kindlustuspõhiste investeerimistoodete jaoks.
- (11) Käesolevat direktiivi tuleks kohaldada sellistele isikutele, kelle tegevusalaks on kindlustus- või edasikindlustustoodete turustamise teenuse pakkumine kolmandatele isikutele.
- (12) Käesolevat direktiivi tuleks kohaldada ka isikutele, kes kliendi poolt veebisaidi või muude andmekandjate kaudu valitud kriteeriumide alusel annavad teavet ühe või mitme kindlustuslepingu kohta või esitavad kindlustustoodete järjestuse või pakuvad kindlustuslepingu puhul soodustust, kui klient saab selle protsessi lõpus sõlmida otse või kaudselt kindlustuslepingu. Käesolevat direktiivi ei tuleks kohaldada veebisaitidele, mida haldavad riigiasutused või tarbijajühendused ning mille otstarve ei ole lepingute sõlmimine, vaid mis üksnes võrdlevad turul saadaolevaid kindlustustooteid.
- (13) Käesolevat direktiivi ei tuleks samuti kohaldada ainult tutvustamisega seotud tegevusele, mis hõlmab potentsiaalseid kindlustusvõtjaid käsitlevate andmete ja teabe esitamist kindlustus- või edasikindlustusvahendajatele või kindlustus- või edasikindlustusandjatele, samuti kindlustus- või edasikindlustustooteid või kindlustus- või edasikindlustusvahendajaid või kindlustus- või edasikindlustusandjaid käsitleva teabe esitamist potentsiaalsetele kindlustusvõtjatele.
- (14) Käesolevat direktiivi ei tuleks kohaldada muudel kutsealadel tegutsevatele isikutele, nagu maksuekspertid, raamatupidajad ja juristid, kes selle muu kutsetegevuse raames juhuslikult nõustavad kindlustuskaitse küsimuses, ega kindlustustoodete kohta üksnes üldist laadi teavet andvatele isikutele, kui selle tegevuse eesmärk ei ole aidata kliendil sõlmida või täita kindlustus- või edasikindlustuslepingut. Käesolevat direktiivi ei tuleks kohaldada kindlustus- või edasikindlustusandja nimel pakutavale kutselisele kahjukäsitlusele ega kahju hindamisele ja nõuetele ekspertiinangu andmisele.
- (15) Käesolevat direktiivi ei tuleks kohaldada isikutele, kes tegelevad kindlustustoodete turustamisega kõrvaltegevusena, kui kindlustusmaksed ei ületa teatavat summat ja kaetavad riskid on piiratud. Niisugune kindlustus võib kuuluda kauba või teenuse juurde, sealhulgas hõlmata riski, et teenust, mida teataval ajal kavatakse kasutada, nt rongireis, jõusaali abonement või teatrihooaja pääse, ei kasutata ning muid reisimisega seotud riske, nt reisi tühistamine või pagasi kaotamine. Tagamaks, et kindlustustoodete turustamisega kaasneb alati piisaval tasemel tarbijakaitse, peaks kindlustusandja või kindlustusvahendaja, kes tegeleb turustamisega kõrvaltegevusena pakutava kindlustuse vahendaja kaudu, kellele käesolevas direktiivis sätestatud nõudeid ei kohaldata, tagama teatavate põhiliste nõuete täitmise, näiteks peaks ta ennast tutvustama ja teavitama, kuidas esitada kaebust, samuti tagama kliendi nõudmiste ja vajaduste arvessevõtmise.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiiv 2014/65/EL finantsinstrumentide turgude kohta ning millega muudetakse direktiive 2002/92/EÜ ja 2011/61/EL (ELT L 173, 12.6.2014, lk 349).

- (16) Käesolev direktiiv peaks tagama, et kohaldatakse samaväärsel tasemel tarbijakaitset ja et tarbija saab kasu võrreldavatest standarditest. Direktiiv peaks edendama vahendajate võrdseid tegevusvõimalusi ning võrdsetel tingimustel konkurentsi, olenemata sellest, kas vahendajad on seotud kindlustusandjaga või mitte. Tarbijale on kasulik, kui kindlustustooteid turustatakse eri kanalite ja vahendajate kaudu, kes teevad kindlustusandjatega koostööd eri vormis, tingimisel et neil on kohustus kohaldada samaväärsed tarbijakaitse nõudeid. Liikmesriigid peaksid seda käesoleva direktiivi rakendamisel arvesse võtma.
- (17) Käesolevas direktiivis tuleks võtta arvesse eri liiki turustuskanalite erinevusi. Näiteks tuleks võtta arvesse nende kindlustusvahendajate eripära, kellel on lepinguline kohustus tegeleda kindlustustoodete turustamisega üksnes ühes või mitmes kindlustusandjas (seotud kindlustusvahendajad), mida esineb teatavate liikmesriikide turgudel, ning direktiiviga tuleks kehtestada asjakohased ja proportsionaalsed tingimused, mida kohaldatakse eri liiki turustamisele. Eelkõige peaks liikmesriikidel olema võimalik sätestada, et kindlustus- või edasikindlustustoodete turustaja, kes vastutab kindlustus- või edasikindlustusvahendaja või kõrvaltegevusena pakutava kindlustuse vahendaja tegevuse eest, peab tagama, et selline vahendaja vastab registreerimise tingimustele, ning vahendaja registreerima.
- (18) Füüsilisest isikust kindlustus- ja edasikindlustusvahendajaid ning kõrvaltegevusena pakutava kindlustuse vahendajaid peaks registreerima selle liikmesriigi pädev asutus, kus on nende elukoht. Isikud, kelle elukoht on ühes liikmesriigis, kuid kes tegelevad iga päev kindlustustoodete turustamisega teises liikmesriigis (töökohas), tuleks registreerida töökoha liikmesriigis. Neid kindlustus- või edasikindlustusvahendajaid ning kõrvaltegevusena pakutava kindlustuse vahendajaid, kes on juriidilised isikud, peaks registreerima selle liikmesriigi pädev asutus, kus asub nende registrijärgne asukoht või peakontor, kui neil siseriikliku õiguse kohaselt ei ole registrijärgset asukohta. Liikmesriikidel peaks olema võimalik lubada muudel asutustel teha kindlustusvahendajate registreerimisel ja reguleerimisel pädevate asutustega koostööd. Kindlustus- või edasikindlustusvahendajad ning kõrvaltegevusena pakutava kindlustuse vahendajad tuleks registreerida tingimisel, et need vahendajad vastavad rangetele pädevuse, hea maine, ametialase vastutuskindluse ja finantssuutlikkusega seotud kutsesobivusnõuetele. Liikmesriikides juba registreeritud vahendajaid ei peaks käesoleva direktiivi kohaselt uuesti registreerima.
- (19) Kui kindlustusvahendajad ei saa kogu liidus vabalt tegutseda, takistab see siseturu nõuetekohast toimimist kindlustuse valdkonnas. Käesolev direktiiv on oluline samm tarbijakaitse taseme tõstmise ning turu integratsiooni parandamise suunas.
- (20) Kindlustus- ja edasikindlustusvahendajad ning kõrvaltegevusena pakutava kindlustuse vahendajad peaksid olema võimelised kasutama ELi toimimise lepingus sätestatud asutamisevabadust ja teenuste osutamise vabadust. Seega peaks registreerimine nende päritoluliikmesriigis võimaldama kindlustus- ja edasikindlustusvahendajatel ning kõrvaltegevusena pakutava kindlustuse vahendajatel tegutseda teistes liikmesriikides asutamisevabaduse ja teenuste osutamise vabaduse põhimõtete alusel eeldusel, et pädevad asutused on järginud asjakohast teavitamiskorda.
- (21) Selleks et tagada teenuste hea kvaliteet ja tõhus tarbijakaitse, peaksid päritoluliikmesriigid ja vastuvõtavad liikmesriigid tegema käesolevas direktiivis sätestatud kohustuste täitmise tagamisel tihedat koostööd. Juhul kui kindlustus- või edasikindlustusvahendaja või kõrvaltegevusena pakutava kindlustuse vahendaja tegutseb teenuste osutamise vabadust kasutades eri liikmesriikides, on päritoluliikmesriigi pädev asutus kohustatud tagama käesolevas direktiivis sätestatud kohustuste täitmise kogu äritegevuse ulatuses siseturul. Kui vastuvõtva liikmesriigi pädev asutus saab teada kohustuse rikkumisest oma territooriumil, peaks ta sellest teatama päritoluliikmesriigi pädevale asutusele, kes peaks siis olema kohustatud võtma asjakohaseid meetmeid. See puudutab eelkõige nende reeglite rikkumist, mis on seotud hea maine, kutsealaste teadmiste ja pädevusnõuete või äritegevusega. Lisaks peaks vastuvõtva liikmesriigi pädeval asutusel olema õigus sekkuda, kui päritoluliikmesriik ei võta asjakohaseid meetmeid või kui võetud meetmed ei ole piisavad.
- (22) Kui asutatakse filiaal või rajatakse püsiv tegevuskoht teises liikmesriigis, tuleks vastutus kohustuste täitmise tagamisel jagada päritolu- ja vastuvõtva liikmesriigi vahel. Vastutus majandustegevust tervikuna puudutavate nõuete täitmise eest (nt kutsealased nõuded) peaks jääma päritoluliikmesriigi pädeva asutuse vastutusalasse samamoodi nagu

teenuste osutamise puhul, kuid vastuvõtva liikmesriigi pädev asutus peaks vastutama nende normide täitmise tagamise eest, mis käsitlevad teavitamisnõudeid ja äritegevust tema territooriumil osutatavate teenuste puhul. Kui aga vastuvõtva liikmesriigi pädev asutus saab teada oma territooriumil toimunud kohustuse rikkumisest, mille eest käesoleva direktiivi kohaselt ei vastuta vastuvõttev liikmesriik, peaks ta sellest teatama päritoluliikmesriigi pädevale asutusele, kes peaks siis olema kohustatud võtma asjakohaseid meetmeid. See puudutab eelkõige nende reeglite rikkumist, mis on seotud hea maine, kutsealaste teadmiste ja pädevusnõuetega. Lisaks peaks vastuvõtva liikmesriigi pädeval asutusel olema õigus sekkuda, kui päritoluliikmesriik ei võta asjakohaseid meetmeid või kui võetud meetmed ei ole piisavad.

- (23) Liikmesriikide pädevate asutuste käsutuses peaksid olema kõik vahendid, mida on vaja, et tagada kindlustus- ja edasikindlustusvahendajate ning kõrvaltegevusena pakutava kindlustuse vahendajate nõuetekohane tegutsemise kogu liidus, toimuks see siis asutamisevabaduse või teenuste osutamise vabaduse alusel. Tõhusa järelevalve tagamiseks peaksid kõik pädevate asutuste meetmed olema proportsionaalsed turustaja tegevusest tuleneva riski laadi, ulatuse ja keerukusega, olenemata konkreetse turustaja mõjust turu üldisele finantsstabiilsusele.
- (24) Liikmesriigid peaksid looma ühtse teabepunkti, mis annaks juurdepääsu nende kindlustus- ja edasikindlustusvahendajate ning kõrvaltegevusena pakutava kindlustuse vahendajate registritele. Ühtses teabepunktis peaks ühtlasi olema hüperlink iga liikmesriigi asjaomase pädeva asutuse veebilehele. Läbipaistvuse suurendamiseks ja piiriülese kaubanduse hõlbustamiseks peaks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1094/2010⁽¹⁾ asutatud Euroopa Kindlustus- ja Töandjapensionide Järelevalve (EIOPA) looma ja tegema kättesaadavaks ühtse elektroonilise andmebaasi, mis sisaldab andmeid kõigi kindlustus- ja edasikindlustusvahendajate ning kõrvaltegevusena pakutava kindlustuse vahendajate kohta, kes on teatanud kavatsusest kasutada asutamisevabadust või teenuste osutamise vabadust, ning kõnealust andmebaasi ajakohastama. Selleks peaksid liikmesriigid esitama EIOPA-le asjaomast teavet viivitamata. Kõnealuses andmebaasis peaks olema hüperlink iga liikmesriigi asjaomase pädeva asutuse veebilehele. Iga liikmesriigi pädeva asutuse veebilehel peaks olema hüperlink kõnealusele andmebaasile.
- (25) Kui vahendaja püsiv tegevuskoht teise liikmesriigi territooriumil on samaväärne filiaaliga, tuleks seda käsitada samamoodi nagu filiaali, välja arvatud juhul, kui vahendaja vormistab oma tegevuskoha seaduslikult teistsuguses õiguslikus vormis. Sõltuvalt täiendavatest asjaoludest võib see nii olla isegi juhul, kui tegevuskohaks ei kasutata ametlikult filiaali vormi, vaid tegemist on üksnes kontoriga, mida juhib vahendaja enda personal või isik, kes on sõltumatu, kuid kellel on pikaajaline volitus tegutseda kindlustusvahendaja nimel, nagu esindus.
- (26) Selgelt tuleks kindlaks määrata päritoluliikmesriigi ja vastuvõtva liikmesriigi suhtelised õigused ja kohustused seoses selliste kindlustus- ja edasikindlustusvahendajate ning kõrvaltegevusena pakutava kindlustuse vahendajate järelevalvega, kelle nad on registreerinud või kes asutamisevabaduse või teenuste osutamise vabaduse õiguse alusel tegelevad kindlustus- või edasikindlustustoodete turustamisega nende territooriumil.
- (27) Et lahendada olukordi, kus kindlustusvahendaja või kõrvaltegevusena pakutava kindlustuse vahendaja on asutatud ühes liikmesriigis ainult seepärast, et mitte täita teise liikmesriigi õigusakte, kuigi ta tegutseb ainult või peamiselt selles teises liikmesriigis, peaks vastuvõtval liikmesriigil olema võimalik võtta ennetavaid meetmeid, kui vahendaja tegevus ohustab tõsiselt vastuvõtva liikmesriigi kindlustus- ja edasikindlustusturu nõuetekohast toimimist, ning käesolev direktiiv ei tohiks seda takistada. Need meetmed ei tohiks aga takistada teenuste osutamise vabadust ja asutamisevabadust ega tõkestada piiriülest tegevust.
- (28) Oluline on tagada, et kindlustus- ja edasikindlustusvahendajatel, kõrvaltegevusena pakutava kindlustuse vahendajatel ning kindlustus- ja edasikindlustusandjate sellistel töötajatel, kes on seotud kindlustus- ja edasikindlustuslepingute ettevalmistamise, müügi ja müügijärgse tegevusega, on kõrge professionaalne tase ja pädevus. Seepärast peavad

---

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1094/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Kindlustus- ja Töandjapensionide Järelevalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/79/EÜ (ELT L 331, 15.12.2010, lk 48).

vahendajate, kõrvaltegevusena pakutava kindlustuse vahendajate ning kindlustus- ja edasikindlustusandjate töötajate kutsealased teadmised vastama asjaomase tegevuse keerukusele. Peaks olema nõutav, et kõrvaltegevusena pakutava kindlustuse vahendajad tunnevad oma turustatavate kindlustuslepingute tingimusi ning kui see on asjakohane, siis ka nõuete ja kaebuste menetlemise korda.

- (29) Tuleks tagada pidev koolitus ja areng. See võiks hõlmata mitmesuguseid lihtsustatud õpivõimalusi, sealhulgas kursuseid, e-õpet ja mentorlust. Õppe vorm, sisu ja nõutavad tunnistused või muud asjakohased tõendid, nt eksami edukat läbimist tõendavad kanded registris, peaksid jääma liikmesriigi reguleerida.
- (30) Sobivusnõuded aitavad tagada kindla ja usaldusväärse kindlustussektori ning asjakohase kaitse kindlustusvõtjatele. Need nõuded hõlmavad nõuet mitte olla kohtulikult ega muul samaväärsel viisil siseriiklikult karistatud teatavate kuritegude eest, nt finantsteenuseid käsitlevate õigusaktide rikkumise, ebaaususe, pettuse või finantskuritegude eest ega muude kuritegude eest vastavalt äriühinguõigusele, pankrotiõigusele või maksejõuetusõigusele.
- (31) Sama tähtis on, et kindlustus- ja edasikindlustusvahendajate ning kõrvaltegevusena pakutava kindlustuse vahendajate juhtimisstruktuuri kuuluvatel isikutel, kes tegelevad kindlustus- ja edasikindlustustoodete turustamisega, samuti kindlustus- või edasikindlustustoodete turustaja asjaomastel töötajatel, kes on otseselt seotud kindlustus- ja edasikindlustustoodete turustamisega, oleks turustamiseks vajalikul tasemel teadmised ja pädevus. Kutsealaste teadmiste ja pädevuse nõutav tase tuleks tagada konkreetsete teadmisi puudutavate ja kutsealaste nõuete kohaldamisega neile isikutele.
- (32) Liikmesriigid ei peaks aga lugema asjaomasteks isikuteks juhte või töötajaid, kes ei tegele otseselt kindlustus- ega edasikindlustustoodete turustamisega. Mis puudutab kindlustus- ja edasikindlustusvahendajaid ja -andjaid, siis kõikidelt otseselt turustamisega tegelevatelt töötajatelt peaks eeldama piisaval tasemel teadmisi ja pädevust, välja arvatud nendelt, kes tegelevad ainult haldusülesannetega. Mis puudutab kõrvaltegevusena pakutava kindlustuse vahendajaid, siis tuleks asjaomasteks töötajateks, kellelt eeldatakse vajalikul tasemel teadmisi ja pädevust, lugeda vähemalt need isikud, kes tegelevad kõrvaltegevusena pakutava kindlustuse turustamisega. Kui kindlustus- ja edasikindlustustoodete turustaja on juriidiline isik, peaksid vajalike kutsealaste teadmiste ja pädevuse nõuetele vastama ka juhtimisstruktuuri kuuluvad isikud, kes vastutavad kindlustus- või edasikindlustustoodete turustamise põhimõtete ja korra rakendamise eest. Seega peaks kindlustus- ja edasikindlustusvahendaja ning kõrvaltegevusena pakutava kindlustuse vahendaja juures kindlustus- või edasikindlustustoodete turustamise eest vastutav isik alati vastama kutsealaste teadmiste ja pädevuse nõuetele.
- (33) Liikmesriigid peaksid tagama, et kindlustusvahendajatel või -andjatel, kes tegelevad jaeklientide nõustamise või neile kindlustuspõhiste investeerimistoodete müübiga, on pakutavatele toodetele vastavad kutsealased teadmised ja pädevus. Sellised teadmised ja pädevus on eriti olulised kindlustuspõhiste investeerimistoodete kasvavat keerukust ja pidevat uuenemist silmas pidades. Kindlustuspõhise investeerimistoote ostmisega kaasneb risk ja seetõttu peaksid investorid saama usaldada esitatud teavet ja hinnangute kvaliteeti. Lisaks tuleks anda töötajatele piisavalt aega ja ressursse, et nad saaksid anda klientidele kogu vajaliku teabe pakutavate toodete kohta.
- (34) Kindlustus- või edasikindlustustoodete turustamisega alustavate ja tegelevate isikute kutsesobivusnõudeid ja registreerimist käsitlevate siseriiklike sätete kooskõlastamine võib soodustada finantsteenuste siseturu väljakujundamist ning tõhustada tarbijate kaitset selles valdkonnas.
- (35) Piiriülese kaubanduse edendamiseks tuleks kehtestada vahendajate kutsealaste teadmiste ja oskuste vastastikuse tunnustamise põhimõtted.
- (36) Hoolimata kehtivast ühtsest kindlustusandjatele ja -vahendajatele tegevuslubade andmise süsteemist on liidu kindlustusturg jätkuvalt väga killustunud. Piiriülese äritegevuse hõlbustamiseks ja klientide jaoks läbipaistvuse suurendamiseks peaksid liikmesriigid tagama nende territooriumil kohaldatavate üldise huvi normide avaldamise, samuti tuleks teha üldsusele kättesaadavaks ühtne elektrooniline register ning kõigis liikmesriikides kindlustus- ja edasikindlustustoodete turustamisele kohaldatavad üldise huvi normid.
- (37) Pädevate asutuste koostöö ja teabevahetus on olulised klientide kaitseks ning siseturul kindlustus- ja edasikindlustustegevuse usaldusväärse tagamiseks. Eriti tuleks edendada teabe vahetamist – nii registreerimise käigus kui ka jooksvalt pärast seda – kindlustus- või edasikindlustustoodete turustamise eest vastutavate isikute hea

maine ning kutsealaste teadmiste ja pädevuse kohta.

- (38) Liikmesriikides vajatakse asjakohast ja tõhusat vaidluste kohtuvälise lahendamise menetlust, et lahendada kindlustustoodete turustajate ja klientide vahelisi vaidlusi, kasutades võimaluse korral olemasolevaid menetlusi. Selleks et lahendada käesoleva direktiivi kohaseid õigusi ja kohustusi käsitlevaid vaidlusi, peaks olema võimalik kasutada nimetatud menetlusi. Vaidluste kohtuvälise lahendamise menetluse eesmärk peaks olema tagada kindlustustoodete turustajate ja klientide vaidluste kiirem ja odavam lahendamine.
- (39) Palju kindlustusvahendajaid ja -andjaid tegeleb samal ajal üha rohkemate aladega, mistõttu on suurenenud eri tegevusalade ja klientide huvide konflikti võimalus. Seepärast on vaja kehtestada õigusnormid, millega tagada, et sellised huvide konfliktid ei kahjustaks klientide huve.
- (40) Klientidele tuleks eelnevalt anda selget teavet kindlustustooteid müüvate isikute seisundi ja nende saadava tasu liigi kohta. Seda teavet tuleks kliendile anda lepingueelses etapis. Eesmärk on avalikustada, kui see on kohaldatav, kindlustusandja ja -vahendaja vahelised suhted ning vahendaja saadava tasu liik.
- (41) Selleks et anda kliendile teavet kindlustustoodete turustamise teenuste kohta olenemata sellest, kas klient ostab toote vahendaja kaudu või otse kindlustusandjalt, ja vältida konkurentsi moonutamist, mis tuleneb sellest, et teavitamise nõude täitmise vältimise eesmärgil eelistavad kindlustusandjad vahendajate kasutamise asemel müüa tooteid otse kliendile, tuleks ette näha, et ka kindlustusandjad peavad esitama klientidele teavet põhimõtete kohta, mida rakendatakse nende töötajate tasustamisel kindlustustoodete müümisel.
- (42) Kindlustusvahendajatele ja -andjatele kohaldatakse kindlustuspõhiste investeerimistoodete turustamisel ühtseid nõudeid, nagu on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 1286/2014⁽¹⁾. Lisaks teabele, mis tuleb esitada põhiteabe dokumendi kujul, peaksid kindlustuspõhiste investeerimistoodete turustajad esitama ka lisateavet, tuues üksikasjalikult välja turustamise kulud, mis ei sisaldu juba põhiteabe dokumendis märgitud kuludes, et võimaldada kliendil mõista kogukulu kumulatiivset mõju investeringu tasuvusele. Seepärast tuleks käesolevas direktiivis sätestada nõuded, mis käsitlevad teabe esitamist kõnealuste kindlustuspõhiste investeerimistoodete turustamisega seotud kulude kohta.
- (43) Kuna käesoleva direktiivi eesmärk on tugevdada tarbijakaitset, kohaldatakse mõnda sätet ainult ettevõtjate ja tarbijate vahelistele suhetele, eelkõige sätteid, millega reguleeritakse kindlustusvahendajatele või muudele kindlustustooteid müüvatele isikutele kohaldatavaid äritegevuse reegleid.
- (44) Ebasobivate toodete müügi vältimiseks peaks kindlustustoodete müügiga alati kaasnema nõudmiste ja vajaduste kontroll kliendilt saadud teabe põhjal. Kliendile pakutav kindlustustooide peaks alati vastama tema nõudmiste ja vajadustele ning seda tuleb tutvustada arusaadavalt, et klient saaks teha teadliku otsuse.
- (45) Kliendi nõustamisel enne kindlustustootete müüki tuleb välja selgitada kliendi nõudmised ja vajadused, kuid lisaks tuleks anda ka personaalseid soovitusi ja selgitada, miks vastab konkreetne toode kliendi kindlustusnõudmistele ja -vajadustele kõige paremini.
- (46) Liikmesriigid peaksid nõudma, et kindlustustoodete turustamisega seotud töötajate või esindajate tasustamise põhimõtted ei kahjusta viimaste võimet tegutseda klientide parimates huvides ega takista neid andmast sobivaid soovitusi või esitamast teavet viisil, mis on õiglane ja selge ega ole eksitav. Müügieesmärkidel põhinevad tasustamisepõhimõtted ei tohiks ajendada soovitama kliendile konkreetset toodet.
- (47) Oluline on, et klient teaks, kas vahendaja annab nõu õiglase ja personaalse analüüsi alusel. Selleks et hinnata, kas vahendaja on võtnud arvesse piisavalt suurt hulka lepinguid ja teenusepakkujaid, et analüüs oleks õiglane ja personaalne, tuleks asjakohaselt arvesse võtta muu hulgas kliendi vajadusi, teenusepakkujate arvu turul, nende teenusepakkujate turuosa, iga teenusepakkuja kindlustustoodete arvu ja nende toodete omadusi. Käesolev direktiiv ei

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. novembri 2014. aasta määrus (EL) nr 1286/2014, mis käsitleb kombineeritud jae- ja kindlustuspõhiste investeerimistoodete (PRIIPid) põhiteabedokumente (ELT L 352, 9.12.2014, lk 1).

peaks takistama liikmesriikidel kehtestada nõuet, et kindlustusvahendaja, kes soovib anda kindlustuslepingu kohta nõu õiglase ja personaalse analüüsi alusel, annab sellist nõu kõikide kindlustuslepingute kohta, mida ta turustab.

- (48) Enne lepingu sõlmimist, sealhulgas nõustamiseta müügi korral, tuleks kliendile anda asjakohast teavet kindlustustoote kohta, et klient saaks teha teadliku otsuse. Kindlustustoote teabedokumendis tuleks esitada standardteave kahjukindlustustoodete kohta. Selle peaks koostama kindlustusandja või nendes liikmesriikides, kus see on asjakohane, kindlustustoodet välja töötav kindlustusvahendaja. Kindlustusvahendaja peaks selgitama kliendile vahendaja müüdavate kindlustustoodete põhiomadusi ning seetõttu tuleks anda tema töötajatele selleks piisavalt vahendeid ja aega.
- (49) Grupikindlustuse puhul tuleks „kliendi” all mõista liikmetest koosneva grupi esindajat, kes sõlmib kindlustuslepingu selle grupi nimel olukorras, kus grupi üksikliige ei saa liitumist ise otsustada, näiteks kohustusliku töödandjapensioni korral. Kui liige grupikindlustusega ühineb, peaks grupi esindaja tutvustama talle kohe kindlustustoote teabedokumenti ja andma teavet turustaja äritegevuse kohta, kui see on asjakohane.
- (50) Sätestada tuleks ühtsed normid, et anda kliendile võimalus valida andmekandja, millel teave esitatakse, et võimaldada kasutada elektroonilist teabevahetust, kui see on tehingu asjaolusid arvesse võttes asjakohane. Kliendile tuleks siiski anda võimalus saada teavet paberil. Selleks et kliendil oleks juurdepääs teabele, peaks kogu lepingueelne teave olema tasuta kättesaadav.
- (51) Sellise teabe avaldamist vajatakse vähem, kui klient taotleb edasikindlustust või kindlustust kommerts- ja tööstusriski katmiseks või ainult kindlustuspõhiste investeerimistoodete turustamiseks või kui ta on kutseline klient, nagu on määratletud direktiivis 2014/65/EL.
- (52) Käesolevas direktiivis tuleks täpsustada kindlustustoodete turustajate miinimumkohustused klientide teavitamisel. Liikmesriigil peaks olema võimalus teavitamise valdkonnas säilitada või vastu võtta rangemaid sätteid, mida võib selle liikmesriigi territooriumil tegutsevate kindlustustoodete turustajate suhtes kohaldada nende päritoluliikmesriigis kohaldatavatest sätetest sõltumata, tingimusel et need rangemad sätted vastavad liidu õigusele, sealhulgas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2000/31/EÜ⁽¹⁾. Liikmesriik, kes teeb ettepaneku kohaldada ja kohaldab kindlustustoodete turustajaid ja kindlustustoodete müüki käsitlevaid sätteid lisaks käesoleva direktiivi sätetele, peaks tagama, et kõnealustest sätetest tulenev halduskoormus on proportsionaalne tarbijakaitsega ning jääb piiratuks.
- (53) Kogu liidus kasutavad kindlustustoodete turustajad laialdaselt ristmüüki. Ristmüük võib olla klientidele kasulik, kuid võib hõlmata ka müügitgevust, mille puhul kliendi huve ei võeta piisavalt arvesse. Käesolev direktiiv ei tohiks takistada mitut riski hõlmavate kindlustuspoliiside turustamist.
- (54) Käesoleva direktiivi ristmüüki käsitlevad sätted ei tohiks piirata selliste liidu seadusandlike aktide kohaldamist, milles on sätestatud teatavate kauba- ja teenusekategoriate ristmüügile esitatavad nõuded.
- (55) Tagamaks, et kindlustustooade vastab sihtturu vajadustele, peaksid kindlustusandjad – ja kindlustusvahendajad neis liikmesriikides, kus kindlustusvahendajad töötavad välja klientidele müügiks mõeldud kindlustustooadeid – säilitama, haldama ja vaatama läbi iga kindlustustooade heakskiitmise protsessi. Kui kindlustustoodete turustaja annab kliendile nõu kindlustustooade kohta, mida ta ei ole ise välja töötanud, või soovib kliendile sellist toodet, peaks ta kindlasti mõistma toote omadusi ja kindlaksmääratud sihtturgu. Käesolev direktiiv ei tohiks piirata ettevõtjate lähenemisviiside mitmekesisust ja paindlikkust uute toodete väljatöötamisel.
- (56) Direktiivi 2014/65/EL kohaste investeerimistoodete alternatiivi või asendajana on klientidele sageli kättesaadavad kindlustuspõhised investeerimistooted. Investorite ühetaolise kaitse tagamiseks ja õigusliku arbitraaži vältimiseks on oluline, et kindlustuspõhiste investeerimistoodetele kohaldataks lisaks kõikide kindlustustoodete jaoks kindlaks-

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2000. aasta direktiiv 2000/31/EÜ infoühiskonna teenuste teatavate õiguslike aspektide, eriti elektroonilise kaubanduse kohta siseturul (direktiiv elektroonilise kaubanduse kohta) (EÜT L 178, 17.7.2000, lk 1).

määratud äritegevuse reeglitele ka erinorme, mis käsitlevad nendes toodetes sisalduvat investeerimiselementi. Erinormid peaksid hõlmama asjakohast teavet, sobivat nõuannet käsitlevaid nõudeid ja piiranguid tasule.

- (57) Tagamaks, et ükski teenus- või vahendustasu või mitterahaline hüve, mis on makstud seoses kindlustuspõhise investeerimistoote turustamisega mis tahes poolele või poole poolt, välja arvatud klient või kliendi nimel tegutsev esindaja, ei kahjustaks kliendile pakutava asjaomase teenuse kvaliteeti, peaks kindlustustoodete turustaja kehtestama asjakohase ja proportsionaalse korra, et sellist kahjulikku mõju ära hoida. Selleks peaks kindlustustoodete turustaja töötama välja, võtma kasutusele ja regulaarselt läbi vaatama huvide konfliktiga seotud põhimõtted ja menetluse, et hoida ära kliendile pakutava asjakohase teenuse kvaliteedi kahjustamist ning tagada, et klient on teenus- ja vahendustasudest ning hüvedest piisavalt teavitatud.
- (58) Tagamaks, et kindlustusandjad ja kindlustustoodete turustamisega tegelevad isikud täidavad käesoleva direktiivi sätteid ning et nende suhtes kohaldatakse kogu liidus samu sätteid, peaksid liikmesriigid nägema ette halduskaristused ja muud meetmed, mis on tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad. Karistuste ja muude meetmete ühtlustamiseks vaadati komisjoni 8. detsembri 2010. aasta teatise (karistuste tõhustamine finantsteenuste sektoris) raames läbi liikmesriikide senised õigused ja nende praktiline kohaldamine. Seepärast peaksid liikmesriikide kehtestatud halduskaristused ja muud meetmed vastama teatavatele olulistele nõuetele seoses adressaatidega, karistuse või muu meetme kohaldamisel arvessevõetavate kriteeriumide ja avaldamisega.
- (59) Kuigi miski ei takista liikmesriikidel kehtestada samade õigusrikkumiste eest halduskaristusi ja kriminaalkaristusi, ei tohiks liikmesriikidelt nõuda halduskaristuste kehtestamist käesoleva direktiivi rikkumiste eest, mille puhul on kohaldatav siseriiklik kriminaalõigus. Liikmesriikidel ei ole siseriiklike õigusnormide kohaselt kohustust kehtestada sama õigusrikkumise eest nii haldus- kui ka kriminaalkaristust, kuid neil peaks olema võimalik seda teha, kui siseriiklik õigus seda lubab. Kriminaalkaristuste kohaldamine halduskaristuste asemel käesoleva direktiivi rikkumise puhul ei peaks aga vähendama ega muul viisil mõjutama pädevate asutuste võimet teha koostööd teiste liikmesriikide pädevate asutustega, omada juurdepääsu teabele ja vahetada nendega õigeaegselt teavet käesoleva direktiivi kohaldamise eesmärgil, sealhulgas pärast asjaomasest õigusrikkumisest pädevatele õigusasutustele teatamist kriminaalvastutusele võtmiseks.
- (60) Eelkõige peaks pädevatel asutustel olema õigus määrata rahalisi karistusi, mis on piisavad, et teha olematuks tegelik või võimalik kasu, ning mis on hoiatavad isegi suurematele asutustele ja nende juhtidele.
- (61) Investorite ühetaolise kaitse tagamiseks ja õigusliku arbitraaži riski vältimiseks on oluline, et kindlustuspõhise investeerimistoote turustamisega seotud õigusrikkumiste eest liikmesriikides ette nähtud halduskaristused ja muud meetmed oleksid kooskõlas määruses (EL) nr 1286/2014 sätestatuga.
- (62) Selleks et tagada karistuste ühetaoline kohaldamine kogu liidus, peaksid liikmesriigid tagama, et halduskaristuse või muu meetme tüübi ja rahalise halduskaristuse suuruse kindlaksmääramisel võtavad pädevad asutused arvesse kõiki asjaolusid.
- (63) Selleks et õigusrikkumise kohta tehtud pädeva asutuse otsusel oleks hoiatav mõju avalikkusele ja et teavitada turuosalisi äritegevusest, mida peetakse tarbijat kahjustavaks, tuleks need otsused avaldada, tingimusel et edasikaebamiseks ette nähtud aeg on möödunud ja kaebust ei ole esitatud, välja arvatud juhul, kui avaldamine ohustab finantsturgude stabiilsust või käimasolevat uurimist. Kui siseriiklikus õiguses on sätestatud, et avaldatakse karistus või muu meede, mis on edasi kaevatud, tuleks ka see teave põhjendamatu viivitusega avaldada. Kui kahju või muu meetme avaldamine põhjustaks asjaomastele isikutele ebaproportsionaalset kahju, peaks pädev asutus saama igal juhul otsustada, et karistust või muud meedet ei avaldata või see avaldatakse anonüümselt.
- (64) Võimalike õigusrikkumiste tuvastamiseks peaks pädevatel asutustel olema vajalikud uurimisvõimused ning nad peaksid kehtestama tõhusad mehhanismid, et võimaldada võimalikest või tegelikest õigusrikkumistest teatamist.
- (65) Käesolevas direktiivis tuleks osutada nii halduskaristustele kui ka muudele meetmetele, olenemata sellest, kas neid käsitatakse siseriikliku õiguse kohaselt karistustena või muude meetmetena.
- (66) Käesolev direktiiv ei tohiks piirata liikmesriikide kriminaalõiguse kohaldamist.

- (67) Käesoleva direktiivi eesmärkide saavutamiseks peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad kindlustustoodete järelevalvet ja kindlustustoodete valdkonnas kehtivaid juhtimisnõudeid, kindlustuspõhiste investeerimistoodete turustamist, huvide konflikti lahendamist, hüvede maksmise ja saamise tingimusi ning sobivuse ja asjakohasuse hindamist. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil. Delegeeritud õigusaktide ettevalmistamisel ja koostamisel peaks komisjon tagama asjaomaste dokumentide sama- ja õigeaegse ning asjakohase edastamise Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
- (68) Finantsteenuste tehnilised standardid peaksid tagama kogu liidus järjepideva ühtlustamise ning tarbijate piisava kaitse. Kuna EIOPA-l on põhjalikud eriteadmised, peaks tema ülesandeks olema üksnes regulatiivsete ja rakenduslike tehniliste standardite eelnõu väljatöötamine, mille puhul ei ole vaja teha poliitilisi otsuseid, ning selle esitamine Euroopa Parlamendile, nõukogule ja komisjonile.
- (69) Vastavalt Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni ühisele seisukohale delegeeritud õigusaktide kohta ning ilma et see piiraks selle edaspidist läbivaatamist, peaks komisjon delegeeritud õigusakti edastamise kuupäeva puhul võtma arvesse vastuväite esitamise tähtaega ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu menetlusi. Vastavalt ühisele seisukohale delegeeritud õigusaktide kohta ning ilma et see piiraks selle edaspidist läbivaatamist ja vastavalt määrusele (EL) nr 1094/2010, kui see on kohaldatav, tuleks enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist tagada nõuetekohane läbipaistvus ja piisavad kontaktid Euroopa Parlamendi ja nõukoguga.
- (70) Isikuandmete töötlemisele, millega EIOPA tegeleb käesoleva direktiivi raames, tuleks kohaldada Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 95/46/EÜ⁽¹⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 45/2001⁽²⁾ Euroopa Andmekaitseinspektori järelevalve all.
- (71) Käesolevas direktiivis austatakse põhiõigusi ja järgitakse eelkõige Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud põhimõtteid, mis kajastuvad aluslepingutes.
- (72) Käesolev direktiiv ei tohiks olla väikestele ja keskmise suurusega kindlustus- ja edasikindlustustoodete turustajatele liiga koormav. Üks võimalus selle eesmärgi saavutamiseks on proportsionaalsuse põhimõtte nõuetekohane rakendamine. Seda põhimõtet tuleks rakendada nii kindlustus- ja edasikindlustustoodete turustajatele kehtestata-vatele nõuetele kui ka järelevalvevolituste rakendamise suhtes.
- (73) Käesolev direktiiv tuleks läbi vaadata viie aasta möödumisel direktiivi jõustumise kuupäevast, et võtta arvesse turu suundumusi, samuti suundumusi liidu õiguse muudes valdkondades, ja liikmesriikide kogemusi liidu õiguse rakendamisel, eelkõige seoses Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2003/41/EÜ⁽³⁾ hõlmatud toodetega.
- (74) Direktiiv 2002/92/EÜ tuleks tunnistada kehtetuks 24 kuu möödumisel käesoleva direktiivi jõustumisest. Direktiivi 2002/92/EÜ IIIA peatükk tuleks välja jätta alates käesoleva direktiivi jõustumise kuupäevast.
- (75) Käesoleva direktiivi siseriiklikku õigusse ülevõtmise kohustus peaks piirduma nende sätetega, millega sisuliselt muudetakse direktiivi 2002/92/EÜ. Kohustus võtta üle muutmata sätteid tuleneb nimetatud direktiivist.
- (76) Käesolev direktiiv ei tohiks piirata liikmesriikide kohustusi, mis on seotud direktiivi 2002/92/EÜ siseriiklikku õigusesse ülevõtmise tähtaegadega.
- (77) Euroopa Andmekaitseinspektoriga konsulteeriti kooskõlas määruse (EÜ) nr 45/2001 artikli 28 lõikega 2 ning ta esitas oma arvamuse 23. novembril 2012⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 1995. aasta direktiiv 95/46/EÜ üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta (EÜT L 281, 23.11.1995, lk 31).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2000. aasta määrus (EÜ) nr 45/2001 üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ühenduse institutsioonides ja asutustes ning selliste andmete vaba liikumise kohta (EÜT L 8, 12.1.2001, lk 1).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 3. juuni 2003. aasta direktiiv 2003/41/EÜ tööandjapensioni kogumisasutuste tegevuse ja järelevalve kohta (ELT L 235, 23.9.2003, lk 10).

⁽⁴⁾ ELT C 100, 6.4.2013, lk 12.

- (78) Kuna käesoleva direktiivi eesmärke ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab neid meetme ulatuse tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (79) Kooskõlas liikmesriikide ja komisjoni 28. septembri 2011. aasta ühise poliitilise deklaratsiooniga selgitavate dokumentide kohta kohustuvad liikmesriigid lisama põhjendatud juhtudel ülevõtmismeetmeid käsitlevale teatele ühe või mitu dokumenti, milles selgitatakse seost direktiivi komponentide ja ülevõtvate siseriiklike õigusaktide vastavate osade vahel. Käesoleva direktiivi puhul leiab seadusandja, et selliste dokumentide edastamine on põhjendatud,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

I PEATÜKK

KOHALDAMISALA JA MÕISTED

Artikkel 1

Kohaldamisala

- Käesolevas direktiivis sätestatakse õigusnormid, mis käsitlevad liidu piires kindlustus- ja edasikindlustustoodete turustamisega alustamist ja sellel alal tegutsemist.
- Käesolevat direktiivi kohaldatakse füüsilistele ja juriidilistele isikutele, kes on liikmesriigis registreeritud või soovivad seal end registreerida, et alustada ja tegeleda kindlustus- ja edasikindlustustoodete turustamisega.
- Käesolevat direktiivi ei kohaldata kõrvaltegevusena pakutava kindlustuse vahendajatele, kes tegelevad kindlustustoodete turustamisega, kui kõik järgmised tingimused on täidetud:
  - kindlustus täiendab pakkuja kaupade tarnimist või teenuse osutamist, kui selline kindlustus katab
    - kõnealuse pakkuja tarnitava kauba rikke, kadumise või kahjustumise või pakutava teenuse mittekasutamise riski, või
    - pagasi kahjustamise või kadumise ja muid asjaomaselt pakkujalt tellitud reisiga seotud riske;
  - kindlustustoote eest makstud kindlustusmakse summa ei ületa 600 eurot aastas arvatuna *pro rata*;
  - erandina punktist b, kui kindlustus täiendab punktis a osutatud teenust ja selle teenuse kestus ei ületa kolme kuud, siis kindlustusmakse summa isiku kohta ei ületa 200 eurot.
- Liikmesriigid tagavad, et kui kindlustusandja või -vahendaja turustab kindlustustooteid vahendaja kaudu, kes pakub kindlustust kõrvaltegevusena ning kellele käesolevat direktiivi vastavalt lõikele 3 ei kohaldata, tagab kindlustusandja või -vahendaja, et
  - enne lepingu sõlmimist tehakse kliendile kättesaadavaks teave tema isiku ja aadressi ning artiklis 14 osutatud menetluse kohta, mis võimaldab kliendil ja teistel huvitatud isikutel esitada kaebusi;
  - on kehtestatud asjakohane ja proportsionaalne kord artiklite 17 ja 24 täitmiseks ning kliendi nõudmiste ja vajaduste arvestamiseks enne lepingu pakkumist;
  - kliendile esitatakse enne lepingu sõlmimist artikli 20 lõikes 5 osutatud kindlustustoote teabedokument.
- Liikmesriigid tagavad, et pädevad asutused jälgivad turgu, sealhulgas selliste kindlustuse kõrvaltoodete turgu, mida turustatakse, levitatakse või müüakse asjaomasel liikmesriigis või asjaomasest liikmesriigist. EIOPA võib nimetatud järelevalvet hõlbustada ja koordineerida.
- Käesolevat direktiivi ei kohaldata väljaspool liitu asuvate riskide ja kohustustega seotud kindlustus- ja edasikindlustustoodete turustamisele.

Käesolev direktiiv ei mõjuta liikmesriigi õigust, mis käsitleb kolmandas riigis registreeritud ja kõnealuse liikmesriigi territooriumil teenuste osutamise vabaduse põhimõtte alusel tegutsevate kindlustus- ja edasikindlustusvahendajate või kindlustus- ja edasikindlustusandjate kindlustus- ja edasikindlustustoodete turustamist, tingimusel et võrdne kohtlemine on tagatud kõikidele isikutele, kes sellel turul kindlustus- ja edasikindlustustoodete turustamisega tegelevad või kellel on selleks tegevusluba.

Käesoleva direktiiviga ei reguleerita kolmandates riikides kindlustus- või edasikindlustustoodete turustamist.

Liikmesriigid teatavad komisjonile üldistest raskustest, mis nende kindlustus- või edasikindlustustoodete turustajatel tekivad seoses asutamise või kindlustus- või edasikindlustustoodete turustamisega mis tahes kolmandas riigis.

Artikkel 2

Mõisted

1. Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „kindlustustoodete turustamine” – kindlustuslepingutega seotud nõustamine, kindlustuslepingute soovimine, ettevalmistamine või sõlmimine või nende haldamisel ja täitmisel abistamine, eelkõige nõuete korral; sealhulgas teabe andmine ühe või mitme kindlustuslepingu kohta vastavalt kriteeriumidele, mille klient valib veebisaidi või muude andmekandjate kaudu, samuti kindlustustoodete pingerea koostamine, sealhulgas hindade ja toodete võrdlemine, või kindlustuslepingu puhul soodustuse pakkumine, kui klient saab otse või kaudselt sõlmida kindlustuslepingu veebisaidi või muude andmekandjate kaudu;
- 2) „edasikindlustustoodete turustamine” – edasikindlustuslepingutega seotud nõustamine, edasikindlustuslepingute soovimine, ettevalmistamine või sõlmimine või nende haldamisel ja täitmisel abistamine, eelkõige nõuete korral; sealhulgas juhul, kui sellega tegelevad edasikindlustusandjad ilma edasikindlustusvahendaja sekkumiseta;
- 3) „kindlustusvahendaja” – füüsiline või juriidiline isik, kes ei ole kindlustus- või edasikindlustusandja või tema töötaja ega kõrvaltegevusena pakutava kindlustuse vahendaja ning kes tasu eest alustab või tegeleb kindlustustoodete turustamisega;
- 4) „kõrvaltegevusena pakutava kindlustuse vahendaja” – füüsiline või juriidiline isik, kes ei ole krediidasutus ega investeerimisühing Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 575/2013⁽¹⁾ artikli 4 lõike 1 punktides 1 ja 2 määratletud tähenduses ning kes tasu eest alustab või tegeleb kindlustustoodete turustamisega kõrvaltegevusena, kui on täidetud kõik järgmised tingimused:
  - a) selle füüsilise või juriidilise isiku põhikütsetegevus ei ole kindlustustoodete turustamine;
  - b) füüsiline või juriidiline isik turustab ainult teatavaid kindlustustooteid, mis kuuluvad kauba või teenuse juurde;
  - c) asjaomased kindlustustooted ei kata elukindlustus- ega vastutusriske, välja arvatud juhul, kui kõnealune kindlustuskate täiendab vahendaja poolt põhikütsetegevuse käigus pakutavat toodet või teenust;
- 5) „edasikindlustusvahendaja” – füüsiline või juriidiline isik, kes ei ole edasikindlustusandja ega tema töötaja ja kes tasu eest alustab või tegeleb edasikindlustustoodete turustamisega;
- 6) „kindlustusandja” – ettevõtja Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/138/EÜ⁽²⁾ artikli 13 punktis 1 määratletud tähenduses;

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta määrus (EL) nr 575/2013 krediidasutuste ja investeerimisühingute suhtes kohaldatavate usaldatavusnõuete kohta ja määruse (EL) nr 648/2012 muutmise kohta (ELT L 176, 27.6.2013, lk 1).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2009. aasta direktiiv 2009/138/EÜ kindlustus- ja edasikindlustustegevuse alustamise ja jätkamise kohta (Solventus II) (ELT L 335, 17.12.2009, lk 1).

- 7) „edasikindlustusandja” – edasikindlustusandja direktiivi 2009/138/EÜ artikli 13 punktis 4 määratletud tähenduses;
  - 8) „kindlustustoodete turustaja” – kindlustusvahendaja, kõrvaltegevusena pakutava kindlustuse vahendaja või kindlustusandja;
  - 9) „tasu” – igasugune vahendustasu, teenustasu või muu makse, sealhulgas igasugune majanduslik kasu või muu rahaline või mitterahaline eelis või stiimul, mida pakutakse või antakse seoses kindlustustoodete turustamisega;
  - 10) „päritoluliikmesriik” –
    - a) kui vahendaja on füüsiline isik, siis liikmesriik, kus on tema elukoht;
    - b) kui vahendaja on juriidiline isik, siis liikmesriik, kus on tema registrijärgne asukoht, või kui tal siseriikliku õiguse kohaselt ei ole registrijärgset asukohta, siis liikmesriik, kus asub tema peakontor;
  - 11) „vastuvõttev liikmesriik” – liikmesriik, kus kindlustus- või edasikindlustusvahendaja on alaliselt kohal või kus on tema püsiv tegevuskoht või kus ta osutab teenuseid ja mis ei ole tema päritoluliikmesriik;
  - 12) „filiaal” – vahendaja esindus või filiaal, mis asub muu liikmesriigi kui päritoluliikmesriigi territooriumil;
  - 13) „märkimisväärne seos” – direktiivi 2009/138/EÜ artikli 13 punktis 17 määratletud märkimisväärne seos;
  - 14) „peamine tegevuskoht” – koht, kust juhitakse põhitegevust;
  - 15) „nõustamine” – ühe või mitme kindlustuslepingu kohta isikliku soovitusel andmine kliendile tema soovil või kindlustustoodete turustaja algatusel;
  - 16) „suured riskid” – direktiivi 2009/138/EÜ artikli 13 punktis 27 määratletud suured riskid;
  - 17) „kindlustuspõhine investeerimistoodete” – kindlustustoodete, millel on lõpptähtsusega saabumisel teatav väärtus või millel on tagasiostuväärtus, kui see lõpptähtaeg või tagasiostuväärtus sõltub täielikult või osaliselt, otseselt või kaudselt hinnakõikumistest turgudel, välja arvatud:
    - a) direktiivi 2009/138/EÜ I lisas kahjukindlustuse liikide all loetletud kahjukindlustustooted;
    - b) elukindlustuslepingud, kui lepingukohased hüvitised kuuluvad maksmisele üksnes surma korral või vigastusest, haigusest või puudest tingitud teovõimetuse tõttu;
    - c) pensionitooted, mille eesmärk on siseriikliku õiguse kohaselt tagada investorile pensionipõlves sissetulek ning mis annavad investorile õiguse teatavatele hüvitistele;
    - d) ametlikult tunnustatud töödandjapensioni skeemid, millele kohaldatakse direktiivi 2003/41/EÜ või direktiivi 2009/138/EÜ;
    - e) erapensionitooted, mille puhul siseriikliku õiguse kohaselt nõutakse töödandja rahalist osalust ning töödandja või töötaja ei saa pensionitootet või selle pakkujat valida;
  - 18) „püsiv andmekandja” – vahend, mis
    - a) võimaldab kliendil säilitada isiklikult talle saadetud teavet nii, et see on hilisemaks kasutamiseks kättesaadav teabe otstarbele vastava aja jooksul, ning
    - b) võimaldab säilitatud teavet muutmata kujul taasesitada.
2. Lõike 1 punktide 1 ja 2 kohaldamisel ei käsitata kindlustustoodete turustamisena ega edasikindlustustoodete turustamisena järgmist tegevust:
- a) juhuslikult teabe andmine seoses muu kutsetegevusega, kui
    - i) teabe andja ei astu samme, et aidata sõlmida või täita kindlustuslepingut;
    - ii) tegevuse eesmärk ei ole aidata kliendil sõlmida ega täita kindlustuslepingut;

- b) kindlustus- või edasikindlustusandjale esitatud nõuete kutsealane haldamine ning kahju hindamine ja eksperdihinnangu andmine nõuetele;
- c) üksnes andmete ja teabe andmine kindlustus- või edasikindlustusvahendajatele või kindlustus- või edasikindlustusandjatele potentsiaalsete kindlustusvõtjate kohta, kui andmete ja teabe andja ei astu samme, et aidata kindlustus- või edasikindlustuslepingut sõlmida;
- d) üksnes teabe andmine potentsiaalsetele kindlustusvõtjatele kindlustus- või edasikindlustustoodete, kindlustus- või edasikindlustusvahendaja või kindlustus- või edasikindlustusandja kohta, kui teabe andja ei astu samme, et aidata kindlustus- või edasikindlustuslepingut sõlmida.

II PEATÜKK

REGISTREERIMISNÕUDED

Artikkel 3

Registreerimine

1. Kindlustus- ja edasikindlustus- ning kõrvaltegevusena pakutava kindlustuse vahendajad registreerib pädev asutus nende päritoluliikmesriigis.

Kindlustus- ja edasikindlustusandjaid ja nende töötajaid ei pea käesoleva direktiivi kohaselt registreerima.

Ilma et see piiraks esimese lõigu kohaldamist, võivad liikmesriigid sätestada, et kindlustus- ja edasikindlustusandjad ja -vahendajad ja muud asutused või muud isikud võivad teha koostööd kindlustus-, edasikindlustus- ja kõrvaltegevusena pakutava kindlustuse vahendajate registreerimiseks ja artikli 10 nõuete kohaldamiseks.

Eelkõige võib kindlustus- või edasikindlustusandja, kindlustus- või edasikindlustusvahendaja või kindlustus- või edasikindlustusandjate või -vahendajate liit pädeva asutuse järelevalve all registreerida kindlustus-, edasikindlustus- ja kõrvaltegevusena pakutava kindlustuse vahendajaid.

Kindlustus-, edasikindlustus- või kõrvaltegevusena pakutava kindlustuse vahendaja võib tegutseda kindlustus- või edasikindlustusandja või muu vahendaja vastutusel. Sel juhul võivad liikmesriigid sätestada, et kindlustus- või edasikindlustusandja või muu vahendaja vastutab selle tagamise eest, et kindlustus-, edasikindlustus- või kõrvaltegevusena pakutava kindlustuse vahendaja vastaks registreerimiseks nõutavatele tingimustele, sealhulgas lõike 6 esimese lõigu punktis c sätestatud tingimustele.

Samuti võivad liikmesriigid sätestada, et kindlustus- või edasikindlustusandja või muu vahendaja, kes võtab kindlustus-, edasikindlustus- või kõrvaltegevusena pakutava kindlustuse vahendaja eest vastutuse, registreerib kõnealuse vahendaja või kõrvaltegevusena pakutava kindlustuse vahendaja.

Liikmesriigid ei pea esimeses lõigus nimetatud nõuet kohaldama füüsilistele isikutele, kes töötavad kindlustus-, edasikindlustus- või kõrvaltegevusena pakutava kindlustuse vahendaja juures ja kes tegelevad kindlustus- või edasikindlustustoodete turustamisega.

Liikmesriigid tagavad, et registrisse kantakse kindlustus- või edasikindlustustoodete turustajate juhtkonda kuuluvate kindlustus- või edasikindlustustoodete turustamise eest vastutavate füüsiliste isikute nimed.

Lisaks tuleb kõnealuses registris märkida liikmesriigid, kus toimub vahendaja äritegevus asutamisevabaduse või teenuste osutamise vabaduse alusel.

2. Liikmesriigid võivad kindlustus-, edasikindlustus- ja kõrvaltegevusena pakutava kindlustuse vahendajate jaoks luua rohkem kui ühe registri, tingimusel et nad sätestavad vahendajate registreerimise kriteeriumid.

Liikmesriigid loovad internetipõhise registreerimissüsteemi. See süsteem peab olema lihtsalt juurdepääsetav ning võimaldama täita registreerimisvormi otse internetis.

3. Kui liikmesriigis on rohkem kui üks register, loob liikmesriik üheainsa teabepunkti, mis võimaldab kiiret ja lihtsat juurdepääsu neile registritele, mis koostatakse elektrooniliselt ja mida pidevalt ajakohastatakse. Teabepunktis on kättesaadavad ka andmed päritoluliikmesriigi pädevate asutuste kindlaks tegemiseks.

4. EIOPA loob ja teeb oma veebilehel kättesaadavaks elektroonilise registri, mis sisaldab andmeid kindlustus-, edasikindlustus- ja kõrvaltegevusena pakutava kindlustuse vahendajate kohta, kes on teatanud kavatsusest tegeleda piiriülese äritegevusega vastavalt III peatükile, ja ajakohastab seda registrit. Selleks esitavad liikmesriigid EIOPA-le viivitamata asjaomast teavet. Kõnealune register sisaldab linke kõigi liikmesriikide pädevate asutuste veebilehetele ja kõnealustelt veebilehetele on juurdepääs registritele.

EIOPA-l on õigus pääseda ligi esimeses lõigus osutatud registrisse kantud andmetele. EIOPA-l ja pädevatel asutustel on õigus neid andmeid muuta. Andmesubjektidel, kelle isikuandmed on kantud registrisse ja kelle isikuandmeid vahetatakse, on õigus pääseda ligi salvestatud andmetele ja õigus saada asjakohast teavet.

EIOPA loob veebilehe või asjakohasel juhul registri, millel on hüperlingid nendele teabepunktile, mille liikmesriigid on loonud kooskõlas lõikega 3.

Päritoluliikmesriigid tagavad, et kindlustus-, edasikindlustus- ja kõrvaltegevusena pakutava kindlustuse vahendajate registreerimise tingimus on artiklis 10 sätestatud asjakohaste nõuete täitmine.

Pädev asutus kontrollib korrapäraselt registreeringu kehtivust.

Päritoluliikmesriigid tagavad nende kindlustus-, edasikindlustus- ja kõrvaltegevusena pakutava kindlustuse vahendajate registrist kustutamise, kes ei vasta enam artiklis 10 sätestatud nõuetele. Päritoluliikmesriik teavitab vajaduse korral vastuvõtvat liikmesriiki registrist kustutamisest.

5. Liikmesriigid tagavad, et vahendajate taotlused nende registrisse kandmiseks vaadatakse läbi kolme kuu jooksul pärast nõuetekohase taotluse esitamist ning et taotlejale teatatakse viivitamata otsusest.

6. Liikmesriigid tagavad, et registreerimise tingimusena nõutakse kindlustus-, edasikindlustus- ja kõrvaltegevusena pakutava kindlustuse vahendajatelt kogu järgmist teavet:

- a) selliste aktsionäride või liikmete (nii füüsilised kui ka juriidilised isikud) isikuandmed, kellel on vahendajas üle 10 % osalus, ning kõnealuste osaluste suurus;
- b) nende isikute isikuandmed, kellel on vahendajaga märkimisväärne seos;
- c) teave selle kohta, et selline osalus või märkimisväärne seos ei takista pädeva asutuse järelevalvefunktsiooni tõhusat täitmist.

Liikmesriigid tagavad, et vahendajad teatavad pädevale asutusele põhjendamatu viivitusega käesolevas lõikes osutatud andmete muutumisest.

7. Liikmesriigid tagavad, et pädevad asutused keelduvad vahendaja registreerimisest, kui ühe või enama füüsilise või juriidilise isiku tegevust, kellel on vahendajaga märkimisväärne seos, reguleerivad kolmanda riigi õigus- ja haldusnormid või kõnealuste normide rakendamise seotud raskused takistavad pädevatel asutustel oma järelevalvefunktsiooni täitmist.

III PEATÜKK

TEENUSTE OSUTAMISE VABADUS JA ASUTAMISVABADUS

Artikkel 4

Teenuste osutamise vabaduse kasutamine

1. Iga kindlustus-, edasikindlustus- või kõrvaltegevusena pakutava kindlustuse vahendaja, kes kavatses esimest korda tegutseda teise liikmesriigi territooriumil teenuste osutamise vabaduse alusel, edastab oma päritoluliikmesriigi pädevale asutusele järgmise teabe:

- a) vahendaja nimi, aadress ja, kui see on kohaldatav, registreerimisnumber;

- b) liikmesriik või liikmesriigid, kus vahendaja kavatseb tegutseda;
- c) vahendaja liik ja, kui see on kohaldatav, iga esindatava kindlustus- või edasikindlustusandja nimi;
- d) asjaomased kindlustusliigid, kui see on kohaldatav.

2. Päritoluliikmesriigi pädev asutus edastab ühe kuu jooksul pärast lõikes 1 osutatud teabe saamist kõnealuse teabe vastuvõtva liikmesriigi pädevale asutusele, kes viivitamata kinnitab selle kättesaamist. Päritoluliikmesriigi pädev asutus teavitab kindlustus-, edasikindlustus- või kõrvaltegevusena pakutava kindlustuse vahendajat kirjalikult sellest, et vastuvõtva liikmesriigi pädev asutus on teabe kätte saanud ning et vahendaja võib vastuvõttavas liikmesriigis tegevust alustada. Kui see on kohaldatav, teatab päritoluliikmesriigi pädev asutus samal ajal vahendajale, et teave artikli 11 lõikes 1 osutatud ja vastuvõttavas liikmesriigis kohaldatavate õigusnormide kohta on artikli 11 lõigetes 3 ja 4 osutatud vahendite kaudu kättesaadav ning et vahendaja peab vastuvõttavas liikmesriigis äritegevuse alustamiseks neid õigusnorme järgima.

3. Kui vastavalt lõikele 1 teatatud andmed muutuvad, teavitab kindlustus-, edasikindlustus- või kõrvaltegevusena pakutava kindlustuse vahendaja kõnealusest muudatusest päritoluliikmesriigi pädevat asutust vähemalt üks kuu enne kõnealuse muudatuse tegemist. Päritoluliikmesriigi pädev asutus teatab sellest muutusest ka vastuvõtva liikmesriigi pädevale asutusele võimalikult kiiresti ja hiljemalt ühe kuu jooksul pärast teabe saamist päritoluliikmesriigi pädevalt asutusele.

Artikkel 5

Kohustuste täitmata jätmise teenuste osutamise vabaduse kasutamisel

1. Kui vastuvõtva liikmesriigi pädeval asutusel on alust arvata, et tema territooriumil teenuste osutamise vabaduse alusel tegutsev kindlustus-, edasikindlustus- või kõrvaltegevusena pakutava kindlustuse vahendaja rikub mõnda käesolevas direktiivis sätestatud kohustust, teatab ta sellest päritoluliikmesriigi pädevale asutusele.

Päritoluliikmesriigi pädev asutus võtab pärast esimese lõigu kohaselt saadud teabe hindamist, kui see on kohaldatav, võimalikult kiiresti olukorra parandamiseks vajalikud meetmed. Ta teatab kõigist võetud meetmetest vastuvõtva liikmesriigi pädevale asutusele.

Kui kindlustus-, edasikindlustus- või kõrvaltegevusena pakutava kindlustuse vahendaja jätkab päritoluliikmesriigi võetud meetmetest hoolimata või nende ebapiisavuse või puudumise tõttu äritegevust viisil, mis selgelt ja ulatuslikult kahjustab vastuvõtva liikmesriigi tarbijate huve või kindlustus- ja edasikindlustusturgude korrapäraselt toimimist, võib vastuvõtva liikmesriigi pädev asutus pärast päritoluliikmesriigi pädeva asutuse teavitamist võtta asjakohaseid meetmeid, et takistada kohustuste jätkuvat rikkumist, sealhulgas, kui see on tingimata vajalik, takistada oma territooriumil asjaomast vahendajat uue äritegevuse alustamisel.

Lisaks võib päritoluliikmesriigi või vastuvõtva liikmesriigi pädev asutus pöörduda EIOPA poole ning taotleda talt abi vastavalt määruse (EL) nr 1094/2010 artiklile 19. Sellisel juhul võib EIOPA toimida vastavalt kõnealuse artikliga talle antud volitustele.

2. Lõige 1 ei mõjuta vastuvõtva liikmesriigi õigust võtta seal, kus tarbijate õiguste kaitseks tuleb viivitamata tegutseda, asjakohaseid meetmeid, et takistada kohustuste rikkumist oma territooriumil või selle eest karistada. Nimetatud õigus hõlmab ka võimalust takistada kindlustus-, edasikindlustus- või kõrvaltegevusena pakutava kindlustuse vahendaja uue äritegevuse alustamist oma territooriumil.

3. Kõigist vastuvõtva liikmesriigi pädeva asutuse poolt käesoleva artikli kohaselt võetud meetmetest antakse asjaomasele kindlustus-, edasikindlustus- või kõrvaltegevusena pakutava kindlustuse vahendajale teada nõuetekohaselt põhjendatud dokumendiga, samuti teavitatakse neist põhjendamatu viivitusega päritoluliikmesriigi pädevat asutust, EIOPA-t ja komisjoni.

*Artikkel 6***Asutamisevabaduse kasutamine**

1. Liikmesriigid tagavad, et kindlustus-, edasikindlustus- või kõrvaltegevusena pakutava kindlustuse vahendaja, kes kavatses asutamisevabaduse alusel asutada teise liikmesriigi territooriumil filiaali või rajada püsiva tegevuskoha, teavitab sellest oma päritoluliikmesriigi pädevat asutust ja esitab sellele pädevale asutusele järgmise teabe:

- a) vahendaja nimi, aadress ja, kui see on kohaldatav, registreerimisnumber;
- b) liikmesriik, kelle territooriumil kavatses vahendaja filiaali asutada või püsiva tegevuskoha rajada;
- c) vahendaja liik ja, kui see on kohaldatav, iga esindatava kindlustus- või edasikindlustusandja nimi;
- d) asjaomased kindlustusliigid, kui see on kohaldatav;
- e) selline aadress vastuvõttvas liikmesriigis, kust on võimalik dokumente saada;
- f) iga sellise isiku nimi, kes vastutab filiaali või püsiva tegevuskoha juhtimise eest.

Kui vahendaja alaline kohalolek teise liikmesriigi territooriumil on samaväärne filiaaliga, käsitatakse seda samamoodi nagu filiaali, välja arvatud juhul, kui vahendaja valib püsiva tegevuskoha jaoks õiguspäraselt mõne muu õigusliku vormi.

2. Välja arvatud juhul, kui päritoluliikmesriigi pädeval asutusel on kavandatud kindlustusturustustegevust arvesse võttes põhjust kahelda kindlustus-, edasikindlustus- või kõrvaltegevusena pakutava kindlustuse vahendaja organisatsioonilise struktuuri või finantsseisundi piisavuses, edastab ta ühe kuu jooksul pärast lõikes 1 osutatud teabe saamist selle teabe vastuvõtva liikmesriigi pädevale asutusele, kes viivitamata kinnitab selle kättesaamist. Päritoluliikmesriigi pädev asutus teavitab kindlustus-, edasikindlustus- või kõrvaltegevusena pakutava kindlustuse vahendajat kirjalikult sellest, et vastuvõtva liikmesriigi pädev asutus on teabe kätte saanud.

Ühe kuu jooksul pärast käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud teabe saamist edastab vastuvõtva liikmesriigi pädev asutus artikli 11 lõigetes 3 ja 4 osutatud vahendite abil artikli 11 lõikes 1 osutatud ja tema territooriumil kohaldatavad õigusnormid päritoluliikmesriigi pädevale asutusele. Päritoluliikmesriigi pädev asutus edastab selle teabe vahendajale koos teatega, et vahendaja võib vastuvõttvas liikmesriigis äritegevust alustada, kui ta neid õigusnorme järgib.

Kui teises lõigus nimetatud tähtaja jooksul teadet ei saada, võib kindlustus-, edasikindlustus- või kõrvaltegevusena pakutava kindlustuse vahendaja asutada filiaali ja alustada äritegevust.

3. Kui päritoluliikmesriigi pädev asutus keeldub edastamast lõikes 1 osutatud teavet vastuvõtva liikmesriigi pädevale asutusele, põhjendab ta ühe kuu jooksul pärast kogu lõikes 1 osutatud teabe saamist kindlustus-, edasikindlustus- või kõrvaltegevusena pakutava kindlustuse vahendajale oma keeldumist.

Esimeses lõigus osutatud teabe edastamisest keeldumine või igasugune päritoluliikmesriigi pädeva asutuse tegevusetus lõikes 1 osutatud teabe edastamisel annab õiguse pöörduda päritoluliikmesriigi kohtusse.

4. Kui vastavalt lõikele 1 teatatud andmed muutuvad, teavitab kindlustus-, edasikindlustus- või kõrvaltegevusena pakutava kindlustuse vahendaja kõnealuselt muudatusest päritoluliikmesriigi pädevat asutust vähemalt üks kuu enne kõnealuselt muudatuse tegemist. Päritoluliikmesriigi pädev asutus teatab sellest muudatusest ka vastuvõtva liikmesriigi pädevale asutusele võimalikult kiiresti ja hiljemalt ühe kuu jooksul pärast teabe saamist päritoluliikmesriigi pädevalt asutuselt.

*Artikkel 7***Pädevuse jaotus päritoluliikmesriigi ja vastuvõtva liikmesriigi vahel**

1. Kui kindlustus-, edasikindlustus- või kõrvaltegevusena pakutava kindlustuse vahendaja peamine tegevuskoht on päritoluliikmesriigist erinevas liikmesriigis, võib asjaomase teise liikmesriigi pädev asutus päritoluliikmesriigi pädeva asutusega kokku leppida, et ta võib toimida nii, nagu ta oleks päritoluliikmesriigi pädev asutus seoses IV, V, VI ja VII peatüki

sätetega. Sellise kokkuleppe korral teavitab päritoluliikmesriigi pädev asutus viivitamata kindlustus-, edasikindlustus- või kõrvaltegevusena pakutava kindlustuse vahendajat ja EIOPA-t.

2. Vastuvõtva liikmesriigi pädev asutus vastutab selle eest, et teenuste puhul, mida tegevuskoht tema territooriumil osutab, on täidetud V ja VI peatükis sätestatud kohustused ja nende alusel võetud meetmed.

Vastuvõtva liikmesriigi pädeval asutusel on õigus uurida tegevuskoha töökorraldust ja nõuda selliste muudatuste tegemist, mis on vajalikud võimaldamaks pädeval asutusel tagada, et täidetakse V ja VI peatükist tulenevaid kohustusi ja nende alusel võetud meetmeid seoses tegevuskoha poolt tema territooriumil osutatud teenustega või tegevuskoha tegevusega.

Artikkel 8

Kohustuste täitmata jätmise asutamisevabaduse kasutamisel

1. Kui vastuvõtva liikmesriigi pädev asutus teeb kindlaks, et kindlustus-, edasikindlustus- või kõrvaltegevusena pakutava kindlustuse vahendaja ei täida selles liikmesriigis V ja VI peatüki sätete kohaselt vastu võetud õigus- või haldusnorme, võib ta võtta asjakohaseid meetmeid.

2. Kui vastuvõtva liikmesriigi pädeval asutusel on alust arvata, et tema territooriumil asutamisevabaduse alusel tegutsev kindlustus-, edasikindlustus- või kõrvaltegevusena pakutava kindlustuse vahendaja rikub mõnda käesolevas direktiivis sätestatud kohustust ja kui nimetatud pädeval asutusel ei ole artikli 7 lõikest 2 tulenevaid kohustusi, teatab ta sellest päritoluliikmesriigi pädevale asutusele. Kui see on kohaldatav, võtab päritoluliikmesriigi pädev asutus pärast teabe hindamist võimalikult kiiresti olukorra parandamiseks vajalikke meetmeid. Ta teavitab kõigist võetud meetmetest vastuvõtva liikmesriigi pädevat asutust.

3. Kui kindlustus-, edasikindlustus- või kõrvaltegevusena pakutava kindlustuse vahendaja jätkab päritoluliikmesriigi võetud meetmetest hoolimata või nende ebapiisavuse või puudumise tõttu äritegevust viisil, mis selgelt ja ulatuslikult kahjustab vastuvõtva liikmesriigi tarbijate huve või kindlustus- ja edasikindlustusturgude korrapärase toimimist, võib vastuvõtva liikmesriigi pädev asutus pärast päritoluliikmesriigi pädeva asutuse teavitamist võtta asjakohaseid meetmeid, et takistada kohustuste jätkuvat rikkumist, sealhulgas, kui see on tingimata vajalik, takistada vahendaja uue äritegevuse alustamist oma territooriumil.

Lisaks võib päritoluliikmesriigi või vastuvõtva liikmesriigi pädev asutus pöörduda EIOPA poole ning taotleda temalt abi vastavalt määruse (EL) nr 1094/2010 artiklile 19. Sellisel juhul võib EIOPA toimida vastavalt kõnealuse artikliga talle antud volitustele.

4. Lõiked 2 ja 3 ei mõjuta vastuvõtva liikmesriigi õigust võtta seal, kus vastuvõtva liikmesriigi tarbijate õiguste kaitseks tuleb tingimata viivitamata tegutseda, asjakohaseid ja mittediskrimineerivaid meetmeid, et takistada kohustuste rikkumist oma territooriumil või selle eest karistada; see õigus on tal niikaua, kuni päritoluliikmesriigi samaväärsed meetmed puuduvad või on ebapiisavad. Sellistel asjaoludel võib vastuvõtva liikmesriigi oma territooriumil takistada asjaomast kindlustus-, edasikindlustus- või kõrvaltegevusena pakutava kindlustuse vahendajat uue äritegevuse alustamisest.

5. Kõigist vastuvõtva liikmesriigi pädeva asutuse poolt käesoleva artikli kohaselt võetud meetmetest antakse kindlustus-, edasikindlustus- või kõrvaltegevusena pakutava kindlustuse vahendajale teada nõuetekohaselt põhjendatud dokumendiga, samuti teavitatakse neist põhjendamatu viivitusega päritoluliikmesriigi pädevat asutust, EIOPA-t ja komisjoni.

Artikkel 9

Siseriiklike üldise huvi normidega seotud õigused

1. Käesolev direktiiv ei mõjuta vastuvõtva liikmesriigi õigust võtta asjakohaseid ja mittediskrimineerivaid meetmeid, et juhul, kui see on tingimata vajalik, karistada tema territooriumil toimepandud artikli 11 lõikes 1 osutatud õigusnormide rikkumise eest. Sellistel asjaoludel võib vastuvõtva liikmesriigi oma territooriumil takistada asjaomast kindlustus-, edasikindlustus- või kõrvaltegevusena pakutava kindlustuse vahendajat uue äritegevuse alustamisest.

2. Lisaks ei mõjuta käesolev direktiiv vastuvõtva liikmesriigi pädeva asutuse õigust võtta sobivaid meetmeid, et takistada oma territooriumil teises liikmesriigis asutatud kindlustustoodete turustajal teenuste osutamise vabaduse või asjakohasel juhul asutamisevabaduse alusel tegutsemist, kui asjaomane tegevus on täielikult või peamiselt suunatud vastuvõtva liikmesriigi territooriumile ja selle ainuke eesmärk on vältida nende õigusnormide täitmist, mida kohaldataks juhul, kui kõnealuse kindlustustoodete turustaja elukoht või registreeritud asukoht oleks selles vastuvõtvas liikmesriigis, ning kui tema tegevus ohustab tõsiselt vastuvõtva liikmesriigi kindlustus- ja edasikindlustusturu nõuetekohast toimimist tarbijakaitse osas. Sellisel juhul võib vastuvõtva liikmesriigi pädev asutus pärast päritoluliikmesriigi pädeva asutuse teavitamist võtta asjaomase kindlustustoodete turustaja suhtes kõik vastuvõtva liikmesriigi tarbijate õiguste kaitseks vajalikud meetmed. Asjaomased pädevad asutused võivad vastavalt määruse (EL) nr 1094/2010 artiklile 19 suunata küsimuse EIOPA-le ja taotleda temalt abi ning sellisel juhul võib EIOPA toimida vastavalt pädevusele, mis on nimetatud artikliga talle antud vastuvõtva ja päritoluliikmesriigi pädevate asutuste vaheliste erimeelsuste lahendamiseks.

IV PEATÜKK

ORGANISATSIOONILISED NÕUDED

Artikkel 10

Kutsesobivus- ja organisatsioonilised nõuded

1. Päritoluliikmesriigid tagavad, et kindlustus- ja edasikindlustustoodete turustajatel ning kindlustus- või edasikindlustustoodete turustamisega tegelevatel kindlustus- ja edasikindlustusandjate töötajatel on asjakohased teadmised ja oskused, et täita oma tööülesandeid ja kohustusi nõuetekohaselt.

2. Päritoluliikmesriigid tagavad, et kindlustus- ja edasikindlustusvahendajad ning kindlustus- ja edasikindlustusandjate ning kindlustus- ja edasikindlustusvahendajate töötajad täidavad pideva kutsealase koolituse ja enesearendamise nõudeid, et säilitada piisaval tasemel pädevus, mis vastab nende tööülesannetele ja asjaomasele turule.

Selleks kehtestavad ja avalikustavad päritoluliikmesriigid korra, et mõjusalt kontrollida ja hinnata kindlustus- ja edasikindlustusvahendajate ning kindlustus- ja edasikindlustusandjate ning kindlustus- ja edasikindlustusvahendajate töötajate teadmisi ja pädevust, mille jaoks neile võimaldatakse aastas vähemalt 15 tundi kutsealase koolituse või enesearendamise jaoks, võttes seejuures arvesse müüdavate kindlustustoodete omadusi, turustaja liiki ning kindlustus- või edasikindlustustoodete turustajate töötajate tööülesandeid ja tegevust.

Päritoluliikmesriigid võivad nõuda, et koolitus- ja enesearendamise nõuete täitmise kinnituseks väljastataks tunnistus.

Liikmesriigid kohandavad teadmisi ja oskusi käsitlevaid nõudeid vastavalt kindlustus- või edasikindlustustoodete turustajate konkreetsele tegevusele ja turustatavatele toodetele, eelkõige kõrvaltegevusena pakutava kindlustuse vahendajate puhul. Liikmesriigid võivad ette näha, et artikli 3 lõike 1 kolmandas lõigus osutatud juhtudel ja kindlustus- või edasikindlustusandjate nende töötajate puhul, kes tegelevad kindlustus- või edasikindlustustoodete turustamisega, peab kindlustus- või edasikindlustusandja või -vahendaja kontrollima, kas vahendajate teadmised ja oskused vastavad lõikes 1 sätestatud tingimustele, ja vajaduse korral võimaldama sellistele vahendajatele väljaõpet või kutsealase enesearendamise võimalusi, mis vastavad vahendajate müüdavate tooteid käsitlevatele nõuetele.

Liikmesriigid ei pea lõikes 1 ja käesoleva lõike esimeses lõigus nimetatud nõuet kohaldama kõigile füüsilistele isikutele, kes töötavad kindlustus- või edasikindlustusandja või -vahendaja heaks ja tegelevad kindlustus- või edasikindlustustoodete turustamisega, ent liikmesriigid peavad tagama, et asjaomastel isikutel, kes selliste ettevõtjate juhtkonnas vastutavad kindlustus- ja edasikindlustustoodete turustamise eest, ja kõigil teistel kindlustus- või edasikindlustustoodete turustamisega vahetult seotud isikutel on oma ülesannete täitmiseks vajalikud teadmised ja oskused.

Kindlustus- ja edasikindlustusvahendajad peavad näitama, et nad vastavad I lisas esitatud kutsealaste teadmiste ja pädevuse nõuetele.

3. Kindlustus- või edasikindlustusandja või -vahendaja heaks töötavatel ning kindlustus- või edasikindlustustoodete turustamisega tegelevatel füüsilistel isikutel peab olema hea maine. Miinimumnõue on, et nad ei tohi olla kriminaalkorras ega muul samaväärset viisil liikmesriigis karistatud seoses varavastaste või muude finantstegevusega seotud kuritegude eest ja nad ei tohi olla kuulutatud pankrotis olevaks, välja arvatud juhul, kui neid ei ole liikmesriigi õigusaktide kohaselt rehabiliteeritud.

Liikmesriigid võivad artikli 3 lõike 1 kolmanda lõigu kohaselt lubada kindlustus- või edasikindlustustoodete turustajatel kontrollida oma töötajate ja asjakohasel juhul kindlustus- või edasikindlustusvahendajate head mainet.

Liikmesriigid ei pea käesoleva lõike esimeses lõigus nimetatud nõuet kohaldama kõigile füüsilistele isikutele, kes töötavad kindlustus- või edasikindlustusandja või -vahendaja heaks tingimusel, et need füüsilised isikud ei ole vahetult seotud kindlustus- või edasikindlustustoodete turustamisega. Liikmesriigid tagavad, et selliste ettevõtjate kindlustus- või edasikindlustustoodete turustamisega vahetult seotud töötajad ja selle eest vastutavad juhtivtöötajad vastavad sellele nõudele.

Kõrvaltegevusena pakutava kindlustuse vahendajate puhul tagavad liikmesriigid, et kõrvaltegevusena pakutavate kindlustustoodete turustamise eest vastutavad isikud vastavad esimeses lõigus osutatud nõuetele.

4. Kindlustus- ja edasikindlustusvahendajatel peab olema kogu liidu territooriumi hõlmav ametialane vastutuskindlustus või kutsealasest ettevaatamatusest tingitud kohustuste katmiseks ettenähtud muu võrreldav tagatis, mille summa on vähemalt 1 250 000 eurot nõude kohta ja kokku 1 850 000 eurot aastas kõigi nõuete kohta, kui kindlustusandja, edasikindlustusandja või muu ettevõtja, kelle nimel kindlustus- või edasikindlustusvahendaja tegutseb või on volitatud tegutsema, ei ole juba andnud sellist kindlustust või samaväärset tagatist või kui selline ettevõtja ei ole endale võtnud täielikku vastutust vahendaja tegevuse eest.

5. Liikmesriigid nõuavad, et kõrvaltegevusena pakutava kindlustuse vahendajatel oleks ametialane vastutuskindlustus või sellega võrreldavad tagatised ulatuses, mille määravad liikmesriigid, võttes arvesse nende müüdavate kindlustustoodete omadusi ja nende tegevuse laadi.

6. Liikmesriigid võtavad kõik vajalikud meetmed klientide kaitsmiseks, kui kindlustus-, edasikindlustus- või kõrvaltegevusena pakutava kindlustuse vahendaja ei suuda kindlustusmakset kindlustusandjale või nõude summat või kindlustusmakset soodustatud isikule üle kanda.

Sellisteks meetmeteks on üks või mitu järgmistest abinõudest:

- a) seaduses või lepingus sätestatakse, et kliendi poolt vahendajale makstud rahasummad loetakse kindlustus- või edasikindlustusandjale makstud summadeks ja kindlustus- või edasikindlustusandja poolt vahendajale makstud rahasummad loetakse kliendile makstuks alles siis, kui klient on need tegelikult kätte saanud;
- b) nõue, et vahendaja finantsuutlikkus peab pidevalt olema kuni 4 % aastas saadud kindlustusmaksetest ja vähemalt 18 750 eurot;
- c) nõue, et kliendi rahasummadega arveldatakse rangelt eraldatud kliendikontode kaudu ja et neil kontodel olevaid summasid ei kasutata pankroti korral teistele võlausaldajatele hüvitise maksmiseks;
- d) garantiifondi loomise nõue.

7. EIOPA vaatab lõigetes 4 ja 6 nimetatud summad korrapäraselt läbi, et võtta arvesse muutusi Eurostati avaldatavas Euroopa tarbijahinnaindeksis. Esimest korda vaadatakse summad läbi 31. detsembriks 2017 ning seejärel toimub see iga viie aasta järel.

EIOPA töötab välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, millega kohandatakse lõigetes 4 ja 6 osutatud baasosa eurodes käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud indeksis ajavahemikus 1. jaanuarist 2013 kuni 31. detsembrini 2017 või viimase läbivaatamiskuupäeva ja uue läbivaatamiskuupäeva vahelisel ajal toimunud muutusega protsentides ja ümardades seda lähima nulliga lõppeva summani.

EIOPA esitab kõnealuse regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu komisjonile 30. juuniks 2018 ja seejärel järgmised regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud iga viie aasta järel.

Komisjonil on õigus võtta vastu käesoleva lõike teises ja kolmandas lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid määruse (EL) nr 1094/2010 artiklites 10–14 sätestatud korras.

8. Lõigete 1, 2 ja 3 nõuete täitmise tagamiseks kinnitavad ja rakendavad kindlustus- ja edasikindlustusandjad oma ettevõttesisesed põhimõtted ja vastavad menetlused ning vaatavad need korrapäraselt läbi.

Kindlustus- ja edasikindlustusandjad nimetavad üksuse, mis tagab kinnitatud meetmete ja menetluste korrakohase rakendamise.

Kindlustus- ja edasikindlustusandjad loovad kõigi lõigete 1, 2 ja 3 kohaldamist kajastavate dokumentide registrid ning säilitavad ja ajakohastavad neid. Kindlustus- ja edasikindlustusandjad teatavad nõudmisel päritoluliikmesriigi pädevale asutusele nimetatud tegevuste eest vastutava isiku nime.

Artikkel 11

Üldise huvi normide avaldamine

1. Liikmesriigid võtavad asjakohaseid meetmeid tagamaks, et pädevad asutused avaldavad nõuetekohaselt asjaomased üldist huvi kaitsvad siseriiklikud õigusnormid, muu hulgas ka teabe selle kohta, kas ja kuidas on liikmesriik otsustanud kohaldada artikli 29 lõikes 3 ette nähtud rangemaid sätteid, mida kohaldatakse kindlustus- ja edasikindlustustoodete turustamisele nende territooriumil.

2. Liikmesriik, kes teeb ettepaneku kohaldada ja kohaldab kindlustustoodete turustamist käsitlevaid sätteid lisaks käesoleva direktiivi sätetele, tagab et kõnealustest sätetest tulenev halduskoormus on proportsionaalne tarbijakaitsega. Liikmesriigid teostavad kõnealuste sätete üle pidevat seiret, et tagada nende vastavus käesolevale lõikele.

3. EIOPA lisab oma veebisaidile hüperlingid pädevate asutuste veebilehtedele, kus on avaldatud teave üldise huvi normide kohta. Liikmesriikide pädevad asutused ajakohastavad sellist teavet korrapäraselt ja EIOPA teeb kõnealuse teabe kättesaadavaks oma veebilehel, millel riigisisese üldise huvi normid on liigitatud eri õigusvaldkondade kaupa.

4. Liikmesriigid loovad üheainsa kontaktpunkti, mis vastutab teabe andmise eest üldise huvi normide kohta vastavas liikmesriigis. Selline kontaktpunkt peaks olema asjakohane pädev asutus.

5. Käesoleva direktiivi ja siseturu nõuetekohase toimimise raames koostab EIOPA enne 23. veebruari 2019 aruande liikmesriikide avaldatud üldise huvi normide kohta ja teavitab sellest komisjoni.

Artikkel 12

Pädevad asutused

1. Liikmesriigid määravad pädevad asutused, kes on volitatud tagama käesoleva direktiivi rakendamise. Nad teatavad sellest komisjonile ja näitavad ära kohustuste jaotumise.

2. Käesoleva artikli lõikes 1 nimetatud asutused on riigiasutused, siseriiklike õigusaktide alusel tunnustatud asutused või riigiasutuste tunnustatud, siseriiklike õigusaktide alusel nimelt selleks volitatud asutused. Need ei või olla kindlustus- või edasikindlustusandjad või nende liidud, kelle liikmete seas on otseselt või kaudselt kindlustus- või edasikindlustusandjaid või -vahendajaid, ilma et see artikli 3 lõikes 1 sõnaselgelt sätestatud juhtudel piiraks pädevate asutuste ja muude asutuste vahelise koostöö võimalusi.

3. Pädevatel asutustel peavad oma käesolevas direktiivis sätestatud ülesannete täitmiseks olema kõik vajalikud volitused. Kui liikmesriigi territooriumil on rohkem kui üks pädev asutus, tagab liikmesriik nende asutuste tiheda koostöö, nii et nad saaksid oma ülesandeid tõhusalt täita.

Artikkel 13

Liikmesriikide pädevate asutuste koostöö ja teabevahetus

1. Eri liikmesriikide pädevad asutused teevad koostööd ja vahetavad omavahel kogu kindlustus- ja edasikindlustustoodete turustajaid puudutavat asjakohast teavet, et tagada käesoleva direktiivi nõuetekohane kohaldamine.

2. Pädevad asutused jagavad registreerimise käigus ja hiljem jätkuvalt asjakohast teavet kindlustus- ja edasikindlustustoodete turustajate maine, kutsealaste teadmiste ja pädevuse kohta.

3. Pädevad asutused vahetavad ka teavet selliste kindlustus- ja edasikindlustustoodete turustajate kohta, kelle suhtes on kohaldatud VII peatükis osutatud karistust või muud meedet, kusjuures kõnealusele teabele järgneb tõenäoliselt selliste vahendajate registrist kustutamine.

4. Kõik isikud, kes seoses käesoleva direktiiviga peavad andma või saama teavet, peavad täitma ametisaladuse hoidmise nõuet, nagu see on sätestatud direktiivi 2009/138/EÜ artiklis 64.

Artikkel 14

Kaebused

Liikmesriigid tagavad sellised abinõud, mis võimaldavad klientidel ja teistel huvitatud isikutel ning eeskätt tarbijajuhendustel esitada kaebusi kindlustus- ja edasikindlustustoodete turustajate kohta. Kõigil juhtudel vastatakse kaebuse esitajale.

Artikkel 15

Vaidluste kohtuväline lahendamine

1. Liikmesriigid tagavad, et kooskõlas asjaomaste liidu seadusandlike aktide ja liikmesriigi õigusega kehtestatakse tõhus, erapooletu ja sõltumatu vaidluste kohtuvälise lahendamise menetlus, et lahendada klientide ja kindlustustoodete turustajate vahelisi vaidlusi, mis käsitlevad käesolevast direktiivist tulenevaid õigusi ja kohustusi, kasutades selleks asjakohasel juhul olemasolevaid asutusi. Liikmesriigid tagavad, et need kindlustustoodete turustajad, kelle vastu menetlus algatatakse, kuuluvad asjaomaste asutuste pädevusvaldkonda ja et selline menetlus on nende suhtes kohaldatav.

2. Liikmesriigid tagavad, et lõikes 1 osutatud asutused teevad käesolevast direktiivist tulenevate õiguste ja kohustuste alusel tekkivate piiriüleste vaidluste lahendamisel koostööd.

Artikkel 16

Vahendajate kasutamise piirangud

Liikmesriigid tagavad, et kindlustus-, edasikindlustus- ja kõrvaltegevusena pakutava kindlustuse vahendajate teenuseid kasutades kasutavad kindlustus- ja edasikindlustusandjad ning vahendajad üksnes registreeritud kindlustus-, edasikindlustus- ja kõrvaltegevusena pakutava kindlustuse vahendajate, sealhulgas artikli 1 lõikes 3 osutatud vahendajate toodete turustamise teenuseid.

V PEATÜKK

TEAVITAMISE NÕUE JA ÄRITEGEVUSE REEGLID

Artikkel 17

Üldpõhimõte

1. Liikmesriigid tagavad, et kindlustustoodete turustamisega tegeledes tegutseb kindlustustoodete turustaja ausalt, õiglaselt ja professionaalselt oma klientide huvides.

2. Ilma, et see piiraks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2005/29/EÜ⁽¹⁾ kohaldamist, tagavad liikmesriigid, et kogu kindlustustoodete turustaja poolt klientidele või potentsiaalsetele klientidele suunatud käesoleva direktiivi sisuga seotud teave, sealhulgas reklaam, on õiglane, selge ega ole eksitav. Reklaamteated peavad alati olema selgesti sellistena äratuntavad.

3. Liikmesriigid tagavad, et kindlustustoodete turustajaid ei tasustata ning nad ei tasusta oma töötajaid ega hinda nende tulemuslikkust viisil, mis on vastuolus nende kohustusega tegutseda oma klientide huvides. Eelkõige ei tohi kindlustustoodete turustaja tasustamine, müügieesmärgid ega turustaja muu tegevus viia olukorrani, mis võiks teda ennast või tema töötajaid suunata soovitama kliendile konkreetset kindlustustoodet, kui see kindlustustoodete turustaja saaks talle pakkuda teistsugust kindlustustoodet, mis vastaks kliendi vajadustele paremini.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2005. aasta direktiiv 2005/29/EÜ, mis käsitleb ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingutega seotud ebaausaid kaubandustavasid siseturul ning millega muudetakse nõukogu direktiivi 84/450/EMÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 97/7/EÜ, 98/27/EÜ ja 2002/65/EÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 2006/2004 (ebaausate kaubandustavade direktiiv) (ELT L 149, 11.6.2005, lk 22).

*Artikkel 18***Kindlustusvahendaja või -andja antav üldteave**

Liikmesriigid tagavad, et

- a) kindlustusvahendaja avaldab aegsasti enne kindlustuslepingu sõlmimist kliendile järgmise teabe:
  - i) oma isikuandmed ja aadress ning asjaolu, et ta on kindlustusvahendaja;
  - ii) kas ta annab nõu müüdavate kindlustustoodete kohta;
  - iii) artiklis 14 osutatud kord, mis võimaldab klientidel ja teistel huvitatud isikel esitada kaebusi kindlustusvahendajate peale, ja teave vaidluste kohtuvälise lahendamise menetluse kohta, millele on osutatud artiklis 15;
  - iv) register, millesse ta on kantud, ja vahendid registreeringu kontrollimiseks ning
  - v) kas vahendaja esindab klienti või tegutseb kindlustusandja jaoks ja tema nimel;
- b) kindlustusandja avaldab aegsasti enne kindlustuslepingu sõlmimist kliendile järgmise teabe:
  - i) oma isikuandmed ja aadress ning asjaolu, et ta on kindlustusandja;
  - ii) kas ta annab nõu müüdavate kindlustustoodete kohta;
  - iii) artiklis 14 osutatud kord, mis võimaldab klientidel ja teistel huvitatud isikel esitada kaebusi kindlustusandjate peale, ja teave vaidluste kohtuvälise lahendamise menetluse kohta, millele on osutatud artiklis 15.

*Artikkel 19***Huvide konflikt ja läbipaistvus**

1. Liikmesriigid tagavad, et kindlustusvahendaja annab aegsasti enne kindlustuslepingu sõlmimist kliendile vähemalt järgmist teavet:

- a) kas tal on asjaomases kindlustusandjas otsene või kaudne osalus, mis on vähemalt 10 % kapitalist või hääleõigusest;
- b) kas asjaomasel kindlustusandjal või selle emattevõtjal on kindlustusvahendajas otsene või kaudne osalus, mis on vähemalt 10 % kapitalist või hääleõigusest;
- c) kas ta seoses pakutava või nõustatava lepinguga
  - i) annab ausal ja individuaalsel analüüsil põhinevat nõu,
  - ii) omab lepingulist kohustust tegeleda kindlustustoodete turustamisega üksnes ühe või mitme kindlustusandjaga, mispuhul esitab ta nende kindlustusandjate nimed, või
  - iii) ei oma lepingulist kohustust tegeleda kindlustustoodete turustamisega üksnes ühe või mitme kindlustusandjaga ega anna ausal ja individuaalsel analüüsil põhinevat nõu, mispuhul esitab ta nende kindlustusandjate nimed, kellega ta võib töötada ja kellega ta töötab;
- d) seoses kindlustuslepinguga saadava tasu laad;
- e) kas ta seoses kindlustuslepinguga töötab:
  - i) tasu alusel, mida maksab vahetult klient;
  - ii) mis tahes laadi vahendustasu alusel, mis on kindlustusmakses sisalduv tasu;
  - iii) muud liiki tasu alusel, mis võib olla igasugune majanduslik kasu, mida pakutakse või antakse seoses kindlustuslepinguga, või
  - iv) punktides i, ii ja iii loetletud tasu liikide kombinatsiooni alusel.

2. Vahetult kliendi makstava tasu korral teatab kindlustusvahendaja kliendile tasu summa või, kui see ei ole võimalik, tasu arvutamise meetodi.
3. Kui klient peab pärast kindlustuslepingu sõlmimist tegema kindlustuslepingu alusel lisaks kindlustusmaksetele ja graafikujärgsetele maksetele muid makseid, avalikustab kindlustusvahendaja vastavalt käesolevale artiklile kõik sellised maksed.
4. Liikmesriigid tagavad, et kindlustusandja annab aegsasti enne kindlustuslepingu sõlmimist kliendile teavet selle kohta, mis liiki tasu tema töötajad antud kindlustuslepinguga seoses saavad.
5. Kui klient peab pärast kindlustuslepingu sõlmimist tegema kindlustuslepingu alusel lisaks kindlustusmaksetele ja graafikujärgsetele maksetele muid makseid, avalikustab kindlustusandja vastavalt käesolevale artiklile kõik sellised maksed.

Artikkel 20

Nõustamine ning nõuded, mida kohaldatakse nõustamiseta müügi puhul

1. Enne kindlustuslepingu sõlmimist peab kindlustustoodete turustaja kliendilt saadud teabe põhjal täpsustama asjaomase kliendi nõudmised ja vajadused ning andma kliendile kindlustustootete kohta mõistetaval kujul objektiivset teavet, mis võimaldab kliendil teha teadliku otsuse.

Igasugune pakutav leping peab vastama kliendi kindlustusvajadustele ja nõudmistele.

Enne konkreetse lepingu sõlmimist kliendile nõu andes peab kindlustustoodete turustaja andma kliendile individuaalseid soovitusi ja selgitama, miks vastab konkreetne toode kliendi kindlustusvajadustele ja nõudmistele kõige paremini.

2. Lõikes 1 osutatud andmeid kohandatakse vastavalt pakutava kindlustustootete keerukusele ja kliendi tüübile.
3. Kui kindlustusvahendaja teatab kliendile, et ta nõustab teda ausa ja individuaalse analüüsi alusel, on ta kohustatud nõustama piisavalt suure hulga turul pakutavate kindlustuslepingute põhjal, et ta võiks kutsealaste kriteeriumide kohaselt kliendile individuaalselt soovitada tema vajadustele kõige paremini vastavat kindlustuslepingut.
4. Ilma et see piiraks direktiivi 2009/138/EÜ artiklite 183 ja 184 kohaldamist ja sõltumata sellest, kas kindlustustoodete kuulub tootepaketti vastavalt käesoleva direktiivi artiklile 24, esitab kindlustustoodete turustaja, sõltumata sellest, kas nõu anti või mitte, enne lepingu sõlmimist kliendile arusaadavas vormis ning kindlustustootete keerukust ja kliendi tüüpi arvesse võttes kindlustustootete kohta arusaadaval kujul asjakohase teabe, et klient saaks teha teadliku otsuse.
5. Direktiivi 2009/138/EÜ I lisa loetletud kahjukindlustuse liikide puhul tuleb käesoleva artikli lõikes 4 osutatud teave esitada standardse kindlustustootete teabedokumentina kas paberil või muul püsival andmekandjal.
6. Lõikes 5 osutatud kindlustustootete teabedokumendi koostab kahjukindlustustootete koostaja.
7. Kindlustustootete teabedokument
  - a) on lühike ja eraldiseisev dokument;
  - b) esitatakse ja vormistatakse selgel ja kergesti loetaval kujul, kasutades loetavas suuruses tähemärke;
  - c) ei ole mustvalgelt trükituna või mustvalge koopiana vähem arusaadav, kui see algselt koostati värvilisena;
  - d) koostatakse liikmesriigi ametlikes keeltes või ühes nendest ametlikest keeltest, mida kasutatakse selles liikmesriigi osas, kus kindlustustoodet pakutakse, või koostatakse tarbija ja turustaja kokkuleppel mõnes muus keeles;
  - e) on täpne ega ole eksitav;
  - f) sisaldab esimese lehekülje ülaserivas pealkirja „Kindlustustootete teabedokument“;
  - g) sisaldab avaldust selle kohta, et kogu lepingueelne ja lepinguline teave toote kohta esitatakse muudes dokumentides.

Liikmesriigid võivad sätestada, et kindlustustootete teabedokument tuleb esitada koos muude kehtivate liidu seadusandlike aktide või liikmesriigi õiguse kohaselt nõutava teabega, tingimusel et on täidetud kõik esimeses lõigus esitatud nõuded.

8. Kindlustustoote teabedokument sisaldab järgmist teavet:
- a) teave kindlustuse liigi kohta;
  - b) kokkuvõtlik teave kindlustuskatte kohta, sealhulgas peamised kindlustatavad riskid, kindlustussumma ning vajaduse korral geograafiline kohaldamisala ja selliste riskide kokkuvõte, mida kindlustus ei kata;
  - c) kindlustusmaksete tasumise viis ja kestus;
  - d) tähtsamad juhtumid, mida kindlustus ei kata;
  - e) kohustused lepingu sõlmimisel;
  - f) kohustused lepingu kehtivusaja jooksul;
  - g) kohustused esitatud nõude puhul;
  - h) lepingu kehtivusaeg, sealhulgas lepingu algus- ja lõppkuupäev;
  - i) lepingu lõpetamise viis.
9. EIOPA koostab pärast liikmesriikide asutustega konsulteerimist ja tarbijauuringute korraldamist kindlustustoote teabedokumendi standardvormi rakenduslike tehniliste standardite eelnõu, milles täpsustatakse, kuidas tuleb lõikes 8 osutatud teave esitada.

EIOPA esitab nimetatud rakenduslike tehniliste standardite eelnõu komisjonile 23. veebruariks 2017.

Komisjonil on õigus võtta vastu käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud rakenduslikud tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1094/2010 artikliga 15.

Artikkel 21

Kõrvaltegevusena pakutava kindlustuse vahendaja antav teave

Liikmesriigid tagavad, et kõrvaltegevusena pakutava kindlustuse vahendajad täidavad artikli 18 punkti a alapunktide i, iii ja iv ning artikli 19 lõike 1 punkti d nõudeid.

Artikkel 22

Teavitamise nõude erandid ja paindlikkuse klausel

1. Artiklites 18, 19 ja 20 osutatud teavet ei pea andma, kui kindlustustoodete turustaja tegevus on seotud suurte riskide vastu kindlustamisega.

Liikmesriigid võivad ette näha, et käesoleva direktiivi artiklites 29 ja 30 osutatud teavet ei pea andma direktiivi 2014/65/EL artikli 4 lõike 1 punktis 10 määratletud kutselistele klientidele.

2. Liikmesriigid võivad käesolevas peatükis osutatud teavitamise nõude kohta säilitada või vastu võtta rangemad sätted, tingimusel et need vastavad liidu õigusele. Liikmesriigid teatavad EIOPA-le ja komisjonile sellistest riiklikest sätetest.

Liikmesriigid võtavad vajalikud abinõud, tagamaks et nende pädevad asutused avaldavad nõuetekohaselt teabe selle kohta, kas ja kuidas on liikmesriik otsustanud käesolevas lõikes nimetatud rangemaid sätteid kohaldada.

Eelkõige võivad liikmesriigid muuta kohustuslikuks artikli 20 lõike 1 kolmandas lõigus osutatud nõustamise kas kõigi või teatavat liiki kindlustustoodete müügi puhul. Sellisel juhul peavad kindlustustoodete turustajad, ka need, kes tegutsevad teenuste osutamise vabaduse või asutamisevabaduse alusel, täitma neid rangemaid siseriiklikke sätteid, kui nad sõlmivad kindlustuslepingu kliendiga, kelle tavapärane elukoht või tegevuskoht asub asjaomasel liikmesriigis.

3. Liikmesriigid võivad piirata või keelata tasu, vahendustasu või muu rahalise või mitterahalise hüve saamist või vastuvõtmist, mida kolmas isik või kolmanda isiku nimel tegutsev isik kindlustustoodete turustajale kindlustustoodete turustamisega seoses maksab või üle annab.

4. Läbipaistvuse kõrge taseme saavutamiseks kõigi asjakohaste vahenditega tagab EIOPA, et talle seoses siseriiklike sätetega antud teave tehakse teatavaks ka klientidele ning kindlustus- ja edasikindlustustoodete turustajatele.

5. Liikmesriigid tagavad, et kui kindlustustoodete turustaja vastutab kohustusliku tööandjapensioni skeemi pakkumise eest ja töötajast saab sellise skeemi liige, ilma et ta ise oleks otsustanud sellega ühineda, edastatakse käesolevas peatükis osutatud teave töötajale võimalikult kiiresti pärast skeemiga ühinemist.

Artikkel 23

Teabe esitamise tingimused

1. Artiklite 18, 19, 20 ja 29 kohaselt edastatav teave tehakse klientidele teatavaks järgmiselt:

- a) paberil;
- b) selgelt ja täpselt ning kliendile arusaadavalt;
- c) selle liikmesriigi, kus risk paikneb, või kohustuse liikmesriigi ametlikus keeles või mis tahes muus lepinguosaliste kokkulepitud keeles ning
- d) tasuta.

2. Erandina käesoleva artikli lõike 1 punktist a võib artiklites 18, 19, 20 ja 29 osutatud teavet edastada kliendile ühel järgmisel viisil:

- a) muul püsival andmekandjal kui paber, kui käesoleva artikli lõikes 4 sätestatud tingimused on täidetud, või
- b) veebilehe kaudu, kui käesoleva artikli lõikes 5 sätestatud tingimused on täidetud.

3. Kui aga artiklites 18, 19, 20 ja 29 osutatud teave esitatakse muul püsival andmekandjal kui paberil või veebilehe kaudu, esitatakse kliendile nõudmisel tasuta paberkoopia.

4. Artiklites 18, 19, 20 ja 29 osutatud teabe võib esitada muul püsival andmekandjal kui paberil, kui täidetud on järgmised tingimused:

- a) püsiva andmekandja kasutamine on asjakohane, võttes arvesse kindlustustoodete turustaja ja kliendi vahelist äritegevust, ning
- b) kliendile on antud valida paberil ja muul püsival andmekandjal esitatava teabe vahel ning ta on valinud viimase.

5. Artiklites 18, 19, 20 ja 29 osutatud teabe võib esitada veebilehel, kui teave on kliendile personaalselt adresseeritud või kui täidetud on järgmised tingimused:

- a) teabe esitamine veebilehel on asjakohane, võttes arvesse kindlustustoodete turustaja ja kliendi vahelist ärisuhet;
- b) klient on nõustunud teabe esitamisega veebilehel;
- c) klienti on elektrooniliselt teavitatud veebilehe aadressist ning kohast veebilehel, kus saab teabega tutvuda;
- d) teave on veebilehel kindlasti juurdepääsetav nii kaua, kuni klient seda põhjendatud eelduste kohaselt vajab.

6. Lõigete 4 ja 5 kohaldamisel käsitatakse teabe esitamist muul püsival andmekandjal kui paberil või veebilehel kindlustustoodete turustaja ja kliendi vahelise ärisuhte seisukohast asjakohasena, kui kliendil on tõendatult korrapärane juurdepääs internetile. Tõendina käsitatakse seda, kui klient annab kõnealusel ärisuhtes oma elektronposti aadressi.

7. Kui müük toimub telefoni teel, peab kindlustustoodete turustaja poolt kliendile enne lepingu sõlmimist antav teave, sealhulgas kindlustustootete teabedokument, vastama tarbijale suunatud finantsteenuste kaugturstuse suhtes kohaldatavatele liidu reeglitele. Sellisel juhul edastab kindlustustoodete turustaja kliendile eelteabe lõike 1 või 2 kohaselt ja kohe pärast kindlustuslepingu sõlmimist, isegi kui klient on kooskõlas lõikega 4 nõustunud saama teavet muul püsival andmekandjal kui paberil.

Artikkel 24

Ristmüük

1. Kui kindlustustoodet pakutakse koos kõrvaltoote või muu kui kindlustusteenusega ühes paketi või sama lepingu alusel, annab kindlustustoodete turustaja kliendile teada, kas paketi eri komponente on võimalik osta ka eraldi ja kui nii, siis esitab ta ka lepingu või paketi eri komponentide asjakohase kirjelduse ning teabe iga komponendiga seotud kulude ja tasude kohta.

2. Lõikes 1 osutatud asjaoludel ning kui kliendile pakutavast lepingust või paketist tulenev risk või kindlustuskate erineb üksikute komponentide omast, esitab kindlustustoodete turustaja lepingu või paketi eri komponentide asjakohase kirjelduse ja selgituse selle kohta, kuidas nende komponentide kombinatsioon riski või kindlustuskatet muudab.

3. Kui kindlustustootete puhul on tegemist kõrvaltootega, mis käib paketi või lepingu alusel kaasas muu kui kindlustustootete või -teenusega, pakub kindlustustoodete turustaja kliendile võimalust osta toodet või teenust ka eraldi. Käesolevat lõiget ei kohaldata, kui kindlustustootete puhul on tegemist kõrvaltootega, mis käib kaasas direktiivi 2014/65/EL artikli 4 lõike 1 punktis 2 määratletud investeerimisteenuse või -tegevuse, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/17/EL⁽¹⁾ artikli 4 punktis 3 määratletud krediidilepingu või Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/92/EL⁽²⁾ artikli 2 punktis 3 määratletud maksekontoga.

4. EIOPA võib töötada välja suunised ristmüügitavade hindamiseks ja järelevalveks, märkides ära olukorrad, kus ristmüük ei vasta artiklis 17 sätestatud kohustustele.

5. Käesolev artikkel ei takista eri riskide vastu kaitset pakkuvate kindlustustoodete (mitut riski hõlmavad kindlustuslepingud) turustamist.

6. Lõigetes 1 ja 3 osutatud juhtudel tagavad liikmesriigid, et kindlustustoodete turustaja täpsustab kliendi nõudmisi ja vajadusi sellise kindlustustootete puhul, mis kuulub koos teistega ühte paketti või on hõlmatud sama lepinguga.

7. Liikmesriigid võivad säilitada või võtta täiendavad rangemad meetmed või juhtumipõhiselt sekkuda, et keelustada kindlustuse müük ühe paketi või lepingu alusel koos kõrvalteenuse või -tootega, mis ei ole kindlustusteenus või -toode, kui nad suudavad tõendada, et selline tava on tarbijatele kahjulik.

Artikkel 25

Toodete järelevalve ja juhtimismõuded

1. Kindlustusandja ja -vahendaja, kes töötab välja klientidele müügiks mõeldud kindlustustooteid, kehtestab toote heakskiitmiseks või olemasolevas kindlustustootes oluliste muudatuste tegemiseks kindla korra, mida ta rakendab ja kontrollib, enne kui toodet klientidele tutvustatakse või turustatakse.

Toote heakskiitmine toimub proportsionaalselt ja kooskõlas kindlustustootete laadiga.

Toote heakskiitmise protsessi käigus täpsustatakse iga toote kindlaksmääratud sihtturg, tagatakse kõikide selle riskide hindamine ja kavandatava turustamisstrateegia kooskõla kindlaksmääratud sihtturuga, samuti võetakse mõistlikud meetmed selle tagamiseks, et kindlustustoodet turustatakse kindlaksmääratud sihtturul.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/17/EL elamukinnisvaraga seotud tarbijakrediidilepingute kohta ning millega muudetakse direktiive 2008/48/EÜ ja 2013/36/EL ja määrust (EL) nr 1093/2010 (ELT L 60, 28.2.2014, lk 34).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. juuli 2014. aasta direktiiv 2014/92/EL maksekontoga seotud tasude võrreldavuse, maksekonto vahetamise ja põhimaksekontole juurdepääsu kohta (ELT L 257, 28.8.2014, lk 214).

Kindlustusandja saab aru enda pakutavatest kindlustustoodetest ja kontrollib neid korrapäraselt, võttes seejuures arvesse kõiki asjaolusid, mis võivad oluliselt mõjutada kindlaksmääratud sihtturu potentsiaalseid riske, kusjuures kontrolli käigus hinnatakse vähemalt seda, kas toode vastab jätkuvalt kindlaksmääratud sihtturu vajadustele ja kas kavandatud turustamisstrateegia on endiselt asjakohane.

Kindlustustooteid välja töötavad kindlustusandjad ja -vahendajad teevad kõikidele turustajatele kättesaadavaks kogu kindlustustoodet ja selle heakskiitmise korda puudutava asjakohase teabe, sealhulgas kindlustustoote kindlaksmääratud sihtturu.

Kindlustustoodete turustaja, kes annab kliendile nõu kindlustustoodete kohta, mida ta ei ole ise välja töötanud, või soovib kliendile sellist toodet, võtab asjakohased meetmed, et saada iga kindlustustoote kohta viiendas lõigus sätestatud teavet ning mõista iga kindlustustoote omadusi ja kindlaksmääratud sihtturgu.

2. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 38 vastu delegeeritud õigusakte, et täpsustada käesolevas artiklis sätestatud põhimõtteid, võttes proportsionaalsel viisil arvesse tegevusi ning müüdavate kindlustustoodete ja nende turustajate laadi.

3. Käesolevas artiklis osutatud põhimõtted, menetlused ning meetmed ei piira muude käesoleva direktiivi kohaste nõuete täitmist, muu hulgas seoses avalikustamise, sobivuse või asjakohasuse, huvide konflikti väljaselgitamise ja haldamise ning stiimulitega.

4. Käesolevat artiklit ei kohaldata kindlustustoodetele, mis hõlmavad suurte riskide kindlustamist.

VI PEATÜKK

KINDLUSTUSPÕHISTELE INVESTEERIMISTOODETELE ESITATAVAD LISANÕUDED

Artikkel 26

Lisanõuete kohaldamisala

Käesolevas peatükis kehtestatakse nõuded, millega täiendatakse kindlustuse turustamise suhtes artiklite 17, 18, 19 ja 20 kohaselt kohaldatavaid nõudeid juhtudel, kui kindlustuse turustamine toimub seoses kindlustuspõhiste investeerimistoodete müüügiga, millega tegeleb üks järgmistest:

- a) kindlustusvahendaja,
- b) kindlustusandja.

Artikkel 27

Huvide konflikti ärahoidmine

Ilma et see piiraks artikli 17 kohaldamist, kehtestab kindlustuspõhiste investeerimistoodete turustamisega tegelev kindlustusvahendaja või -andja tõhusa organisatsioonilise ja halduskorra ning rakendab nimetatud korda, et võtta kõik mõistlikud abinõud selle vältimiseks, et artiklis 28 määratletud huvide konflikt kahjustab kliendi huve. Selline kord peab olema proportsionaalne tema tegevuse, müüdavate kindlustustoodete ja turustajate liigiga.

Artikkel 28

Huvide konflikt

1. Liikmesriigid tagavad, et kindlustusvahendajad ja -andjad võtavad kõik asjakohased meetmed, et tuvastada nendevaheline huvide konflikt, sealhulgas juhtide ja töötajatega või nendega kontrolli kaudu otseselt või kaudselt seotud isikutega ning nende klientidega, või klientidevaheline huvide konflikt, mis tekib kindlustustoodete turustamistegevuse käigus.

2. Kui kindlustusvahendaja või -andja poolt kooskõlas artikliga 27 huvide konflikti haldamiseks kehtestatud organisatsiooniline või halduskord ei ole piisav, et küllaldase kindlusega vältida klientide huvide kahjustamist, teavitab kindlustusvahendaja või -andja klienti aegsasti enne temaga kindlustuslepingu sõlmimist selgelt võimaliku huvide konflikti üldisest laadist või allikast.

3. Erandina artikli 23 lõikest 1 toimub käesoleva artikli lõikes 2 osutatud teavitamine järgmiselt:
  - a) püsival andmekandjal ning
  - b) piisavalt üksikasjalikult, et võimaldada kliendil tema eripära arvesse võttes teha teadlik otsus seoses kindlustustoote turustamistegevusega, mille puhul huvide konflikt ilmneb.
4. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 38 vastu delegeeritud õigusakte, et
  - a) määrata kindlaks abinõud, mille võtmist kindlustusvahendajatelt ja -andjatelt põhjendatult eeldatakse, et huvide konflikti kindlustustoote turustamistegevuse käigus tuvastada, vältida, hallata ja avalikustada;
  - b) kehtestada asjakohased kriteeriumid selliste huvide konflikti liikide kindlakstegemiseks, mille olemasolu võib kahjustada kindlustusvahendajate või -andjate klientide või potentsiaalsete klientide huve.

Artikkel 29

Klientidele antav teave

1. Ilma et see piiraks artikli 18 ja artikli 19 lõigete 1 ja 2 kohaldamist, esitatakse klientidele või potentsiaalsetele klientidele aegsasti enne lepingu sõlmimist kindlustuspõhiste investeerimistoodete turustamist ning kõiki kulusid ja seotud tasusid puudutav asjakohane teave. See hõlmab vähemalt järgmist:
  - a) nõustamise puhul teavet selle kohta, kas kindlustusvahendaja või -andja pakub kliendile soovitatud kindlustuspõhise investeerimistoote sobivuse korrapärasest hindamist vastavalt artiklile 30;
  - b) kindlustuspõhiseid investeerimistooteid ja kavandatud investeerimisstrateegiaid käsitleva teabe puhul asjakohaseid juhiseid ja hoiatusi seoses riskidega, mis on seotud kindlustuspõhiste investeerimistoodete või kliendile soovitatud konkreetsete investeerimisstrateegiatega;
  - c) kõiki kulusid ja seotud tasusid puudutava avalikustatava teabe puhul teavet kindlustuspõhiste investeerimistoodete turustamise kohta, muu hulgas nõustamise maksumust, vajaduse korral kliendile soovitatud või turustatud kindlustuspõhise investeerimistoote maksumust ja seda, kuidas klient selle eest tasuda võib, hõlmates ka võimalikke kolmandate isikutega seotud makseid.

Teave kõikide kulude ja tasude kohta (sh kindlustuspõhise investeerimistoote turustamisega seonduvad kulud ja tasud, mis ei ole põhjustatud tururiskist) esitatakse summeeritult, et võimaldada kliendil aru saada kogukuludest ja kumulatiivsest mõjust investeeringu tootlusele, ning kliendi nõudmisel esitatakse ka kulude ja tasude üksikasjalik jagunemine. Kui see on asjakohane, esitatakse kliendile sellist teavet investeeringu kestuse jooksul korrapäraselt, vähemalt kord aastas.

Käesolevas lõikes osutatud teave esitatakse arusaadavas vormis nii, et kliendid või potentsiaalsed kliendid oleksid kõigi eelduste kohaselt võimelised selle põhjal mõistma konkreetse pakutava kindlustuspõhise investeerimistoote laadi ja riske ning tegema sellest tulenevalt teadlikke investeerimisotsuseid. Liikmesriigid võivad lubada selle teabe esitamist standardvormis.

2. Ilma et see piiraks artikli 19 lõike 1 punktide d ja e, artikli 19 lõike 3 ning artikli 22 lõike 3 kohaldamist, tagavad liikmesriigid, et kindlustusvahendajate või -andjate tegevus loetakse artikli 17 lõikes 1, artiklis 27 või artiklis 28 sätestatud nõuetele vastavaks, kui nad maksavad või neile makstakse mis tahes tasu või vahendustasu või kui nemad pakuvad või neile pakutakse mis tahes mitterahalist hüve seoses kindlustuspõhise investeerimistoote või kõrvalteenuse turustamisega mis tahes osaliste seas või nende poolt, välja arvatud klient või kliendi nimel tegutsev esindaja, ainult tingimusel, et makse või hüve
  - a) ei kahjusta kliendile pakutava asjaomase teenuse kvaliteeti ega
  - b) takista kindlustusvahendajat või -andjat täitmast kohustust tegutseda kliendi huvides ausalt, õiglaselt ja professionaalselt.

3. Liikmesriigid võivad kehtestada turustajatele käesoleva artikliga hõlmatud küsimustes rangemad nõuded. Eelkõige võivad liikmesriigid keelata või täiendavalt piirata kindlustusnõustamise puhul tasude või vahendustasude või mitterahaliste hüvede pakkumist kolmandatele isikutele või nende vastuvõtmist kolmandatelt isikutelt.

Rangemate nõuetega võib nõuda niisuguste tasude või vahendustasude või mitterahaliste hüvede klientidele tagastamist või kliendi poolt makstavatest tasudest mahaarvestamist.

Liikmesriigid võivad muuta artiklis 30 osutatud nõustamise kõikide või teatavat liiki kindlustuspõhiste investeerimistoodete müügi puhul kohustuslikuks.

Liikmesriigid võivad nõuda, et kui kindlustusvahendaja teatab kliendile, et nõustamine toimub sõltumatult, hindab vahendaja piisavalt suurt hulka turul kättesaadavaid kindlustustooteid, mis on liigi ja toote pakkuja seisukohast piisavalt mitmekesised, et tagada, et kliendi eesmärke on võimalik sobivalt täita ja seejuures ei piirduta kindlustustoodetega, mille on emiteerinud või mida pakuvad üksused, kellel on vahendajaga märkimisväärne seos.

Käesolevas lõikes osutatud liikmesriikide rangemaid nõudeid peavad täitma kõik kindlustusvahendajad ja -andjad, sh need, kes tegutsevad teenuste osutamise vabaduse või asutamisevabaduse alusel, kui kindlustusleping sõlmitakse kliendiga, kelle tavapärane elukoht või tegevuskoht asub asjaomases liikmesriigis.

4. Ilma et see piiraks käesoleva artikli lõike 3 kohaldamist, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 38 vastu delegeeritud õigusakte, et täpsustada järgmist:

- a) kriteeriumid, mille põhjal hinnata, kas kindlustusvahendaja või -andja pakutud või saadud stiimulid kahjustavad klientidele pakutava teenuse kvaliteeti;
- b) kriteeriumid, mille põhjal hinnata, kas stiimuleid pakuvad või saavad kindlustusvahendajad või -andjad täidavad oma kohustust tegutseda kliendi huvides ausalt, õiglaselt ja professionaalselt.

5. Lõikes 4 osutatud delegeeritud õigusaktides võetakse arvesse järgmist:

- a) kliendile või potentsiaalsele kliendile pakutava(te) või osutatava(te) teenus(t)e laad, võttes arvesse tehingu liiki, eset, mahtu ja sagedust;
- b) pakutavate või kaalumisel olevate toodete laad, sealhulgas eri liiki kindlustuspõhised investeerimistooted.

Artikkel 30

Sobivuse ja asjakohasuse hindamine ning aruannete esitamine klientidele

1. Ilma et see piiraks artikli 20 lõike 1 kohaldamist, peab kindlustusvahendaja või -andja koguma kindlustuspõhist investeerimistoodet puudutaval nõustamisel ka teavet kliendi või potentsiaalse kliendi teadmiste ja kogemuste kohta investeerimisvaldkonnas seoses konkreetset liiki toote või teenusega, isiku finantsseisundi, sh tema kahju kandmise võime, ning tema investeerimiseesmärkide, sh riskitaluvuse kohta, et kindlustusvahendaja või -andja saaks soovitada kliendile või potentsiaalsele kliendile sobilikke kindlustuspõhiseid investeerimistooted, mis on eelkõige kooskõlas tema riskitaluvuse ja kahju kandmise võimega.

Liikmesriigid tagavad, et kui kindlustusvahendaja või -andja pakub investeerimisnõustamist ja soovib teenuste või toodete paketti, mis on komplekteeritud kooskõlas artikliga 24, on kogu komplekteeritud pakett sobiv.

2. Ilma et see piiraks artikli 20 lõike 1 kohaldamist, tagavad liikmesriigid, et kindlustusvahendaja või -andja palub nõustamiseta müügi puhul muu kui käesoleva artikli lõikes 1 osutatud kindlustusturustustegevuse käigus kliendilt või potentsiaalselt kliendilt sellise teabe esitamist oma teadmiste ja kogemuste kohta investeerimisvaldkonnas, mis on asjakohane, arvestades konkreetset liiki pakutavat või nõutavat toodet või teenust, et kindlustusvahendaja või -andja saaks hinnata, kas kavandatud kindlustusteenus või -toode on kliendi jaoks asjakohane. Teenuste või toodete komplekti kavandamise puhul kooskõlas artikliga 24 tuleks hindamisel käsitleda kogu komplekteeritud paketi asjakohasust.

Kui kindlustusvahendaja või -andja leiab esimese lõigu kohaselt saadud teabe alusel, et toode ei sobi kliendile või potentsiaalsele kliendile, hoiatab kindlustusvahendaja või -andja sellest klienti või potentsiaalset klienti. Kõnealuse hoiatuse võib esitada standardvormis.

Kui kliendid või potentsiaalsed kliendid ei esita esimeses lõigus osutatud teavet või kui nad esitavad oma teadmiste ja kogemuste kohta ebapiisavad andmed, hoiatab kindlustusvahendaja või -andja neid, et ta ei ole võimeline kindlaks tegema, kas kavandatud toode sobib neile või mitte. Kõnealuse hoiatuse võib esitada standardvormis.

3. Ilma et see piiraks artikli 20 lõike 1 kohaldamist, võivad liikmesriigid juhul, kui kindlustuspõhiste investeerimistoodetega seoses ei pakuta nõustamist, mitte nõuda käesoleva artikli lõikes 2 osutatud kohustuste täitmist, nii et kindlustusvahendajad või -andjad saaksid tegeleda kindlustustoodete turustamisega liikmesriigi territooriumil ilma, et nad peaksid hankima teavet või tegema otsuse, nagu on ette nähtud käesoleva artikli lõikes 2, kui täidetud on kõik järgmised tingimused:

a) tegevus on seotud ühega järgnevatest kindlustuspõhistest investeerimistoodetest:

i) lepingud, mille riskipositsioon piirdub üksnes aluseks olevate lihtfinantsinstrumentidega, mida käsitletakse direktiivis 2014/65/EL ja mille struktuur ei raskenda kliendil kaasnevate riskide mõistmist, või

ii) muud mittekeerukad kindlustuspõhised investeeringud käesoleva lõike tähenduses;

b) kindlustustoodete turustamine toimub kliendi või potentsiaale kliendi algatusel;

c) klienti või potentsiaalset klienti on selgelt teavitatud, et kindlustusvahendajalt või -andjalt ei nõuta selle kindlustustoote turustamisel pakutud või pakutava kindlustuspõhise investeerimistoote või kindlustustoote turustamise sobivuse hindamist ning seepärast ei saa kliendile või potentsiaalsele kliendile osaks asjakohaste äritegevuse reeglitega kaasneva kaitse eelised. Kõnealuse hoiatuse võib esitada standardvormis;

d) kindlustusvahendaja või -andja täidab artiklite 27 ja 28 kohaseid kohustusi.

Kõik kindlustusvahendajad või -andjad, sh need, kes tegutsevad teenuste osutamise vabaduse või asutamisvabaduse alusel, peavad juhul, kui kindlustusleping sõlmitakse kliendiga, kelle tavapärane elu- või tegevuskoht asub liikmesriigis, kus ei kohaldata käesolevas lõikes osutatud erandit, täitma asjaomases liikmesriigis kohaldatavaid õigusnorme.

4. Kindlustusvahendaja või -andja loob registri, mis sisaldab kindlustusvahendaja või -andja ja kliendi vahel sõlmitud dokumenti või dokumente, milles sätestatakse poolte õigused ja kohustused, ning muid tingimusi, mille alusel kindlustusvahendaja või -andja kliendile teenuseid osutab. Lepingupoolte õigused ja kohustused võib lisada viitena teistele dokumentidele ja õigusaktidele.

5. Kindlustusvahendaja või -andja esitab kliendile püsival andmekandjal piisavad aruanded osutatud teenuste kohta. Need aruanded sisaldavad perioodilisi teateid klientidele, võttes arvesse hõlmatud kindlustuspõhiste investeerimistoodete liiki ja keerukust ning kliendile osutatud teenuse laadi, ning sisaldavad vajaduse korral kliendi nimel tehtud tehingute ja osutatud teenustega seotud kulusid.

Kindlustuspõhise investeerimistoote alase nõustamise korral peab kindlustusvahendaja või -andja esitama enne lepingu sõlmimist kliendile püsival andmekandjal sobivuse hinnangu, milles täpsustatakse esitatud nõuanded ja see, kuidas need nõuanded vastavad kliendi eelistustele, eesmärkidele ja muudele parameetritele. Kohaldatakse artikli 23 lõigetes 1–4 sätestatud tingimusi.

Kui leping sõlmitakse kaugsidevahendi abil, mis ei võimalda sobivuse hinnangut eelnevalt esitada, võib kindlustusvahendaja või -andja esitada kirjaliku sobivuse hinnangu püsival andmekandjal viivitamata pärast seda, kui klient on lepingu sõlminud, tingimusel et täidetud on kõik järgmised tingimused:

a) klient on andnud nõusoleku selleks, et sobivuse hinnang esitataks talle võimalikult kiiresti pärast lepingu sõlmimist, ning

b) kindlustusvahendaja või -andja on pakkunud kliendile võimalust lükata lepingu sõlmimine edasi, kuni sobivuse hinnang on kätte saadud.

Kui kindlustusvahendaja või -andja on kliendile teada andnud, et viib perioodiliselt läbi sobivuse hindamisi, sisaldab perioodiline aruanne ajakohastatud kirjeldust selle kohta, kuidas kindlustuspõhine investeerimistoode vastab kliendi eelistustele, eesmärkidele ja muudele parameetritele.

6. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 38 vastu delegeeritud õigusakte, et täpsustada, kuidas peavad kindlustusvahendajad ja -andjad järgima kindlustustoodete turustamisel klientide suhtes käesoleva artikli kohaseid põhimõtteid, muu hulgas seoses teabega, mis tuleb hankida, et hinnata, kas kindlustuspõhine investeerimistoode on kliendi jaoks sobiv ja asjakohane, samuti seoses kriteeriumidega, mille abil hinnata mittekeerukaid kindlustuspõhiseid investeerimistooteid vastavalt käesoleva artikli lõike 3 punkti a alapunktile ii, ning seoses kliendile teenuste pakkumist käsitlevate dokumentide ja lepingute ning kliendile osutatud teenuste kohta esitatavate korrapäraste aruannete sisu ja vormiga. Kõnealustes delegeeritud õigusaktides võetakse arvesse järgmist:

- a) kliendile või potentsiaalsele kliendile pakutavate või osutatavate teenuste laad, võttes arvesse tehingu liiki, objekti, mahtu ja sagedust;
- b) pakutavate või kaalutavate toodete laad, sealhulgas eri liiki kindlustuspõhised investeerimistooted;
- c) klienti või potentsiaalset klienti iseloomustav jaekliendi või kutselise kliendi staatus.

7. EIOPA töötab hiljemalt 23. augustiks 2017 välja suunised selle kohta, kuidas hinnata kindlustuspõhiseid investeerimistooteid, mille struktuur raskendab kliendil kaasnevate riskide mõistmist vastavalt lõike 3 punkti a alapunktile i, ning ajakohastab neid suuniseid seejärel korrapäraselt.

8. EIOPA võib kooskõlas lõikega 6 vastu võetavaid delegeeritud õigusakte arvesse võttes töötada välja korrapäraselt ajakohastatavad suunised selle kohta, kuidas hinnata kindlustuspõhiseid investeerimistooteid, mida käsitatakse lõike 3 punkti a alapunkti ii mõistes mittekeerukatena.

VII PEATÜKK

KARISTUSED JA MUUD MEETMED

Artikkel 31

Halduskaristused ja muud meetmed

1. Ilma et see piiraks pädevate asutuste järelevalvevolitusi ja liikmesriikide õigust näha ette ja kehtestada kriminaalkaristusi, tagavad liikmesriigid, et nende pädevatel asutustel on õigus näha ette halduskaristusi ja võtta muid meetmeid kõikide käesoleva direktiivi rakendamiseks kehtestatud siseriiklike sätete rikkumise puhul, ning samuti võtavad liikmesriigid kõik vajalikud meetmed nende rakendamise tagamiseks. Liikmesriigid tagavad, et nende halduskaristused ja muud meetmed on tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.

2. Liikmesriigid võivad otsustada mitte kehtestada käesoleva direktiivi alusel halduskaristusi õigusrikkumiste puhul, mille suhtes kohaldatakse siseriikliku õiguse kohaselt kriminaalkaristusi. Sellisel juhul teavitavad liikmesriigid komisjoni asjakohastest kriminaalõiguse sätetest.

3. Pädevad asutused kasutavad oma järelevalvevolitusi, sh uurimisvolitusi ja käesoleva peatüki kohast õigust näha ette karistusi kooskõlas siseriikliku õigusraamistikuga ühel järgmisel viisil:

- a) otse,
- b) koostöös teiste ametiasutustega,
- c) suunates küsimuse pädevatele õigusasutustele.

4. Liikmesriigid tagavad, et kui kindlustus- või edasikindlustoodete turustajatele on pandud kohustusi, siis kohustuse rikkumise korral saab nende juht- või järelevalveorganite liikmete ning muude füüsiliste või juriidiliste isikute suhtes, kes siseriikliku õiguse kohaselt rikkumise eest vastutavad, kohaldada halduskaristusi ja muid meetmeid.

5. Liikmesriigid tagavad käesoleva artikli kohaselt määratud halduskaristuste ja muude meetmete puhul kaebeõiguse.

6. Pädevatele asutustele antakse kõik nende ülesannete täitmiseks vajalikud uurimisvolitused. Halduskaristuste ja muude meetmete kehtestamise volituste kasutamisel teevad pädevad asutused tihedat koostööd, tagamaks et need karistused ja meetmed annavad soovitud tulemuse, ja koordineerivad oma tegevust piiriülestel juhtudel, kandes seejuures hoolt selle eest, et täidetakse õiguspärase andmetöötamise tingimusi vastavalt direktiivile 95/46/EÜ ja määrusele (EÜ) nr 45/2001.

Kui liikmesriigid on otsustanud kooskõlas käesoleva artikli lõikega 2 näha artiklis 33 osutatud sätete rikkumise eest ette kriminaalkaristused, tagavad nad, et võetud on asjakohased meetmed, mis annavad pädevatele asutustele kõik vajalikud õigused

- a) teha oma territooriumil koostööd õigusasutustega, et saada konkreetset teavet käesoleva direktiivi võimaliku rikkumisega seoses algatatud kriminaaluurimiste või -menetluste kohta, ja
- b) edastavad seda teavet teistele pädevatele asutustele ja EIOPA-le, et täita oma kohustust teha käesoleva direktiivi kohaldamisel üksteise ja EIOPA-ga koostööd.

Artikkel 32

Karistuste ja muude meetmete avalikustamine

1. Liikmesriigid tagavad, et pädev asutus avalikustab iga halduskaristuse või muu meetme, mis on määratud või võetud käesolevat direktiivi rakendavate siseriiklike sätete rikkumise korral ja mida ei ole õigeaegselt edasi kaevatud, põhjendamatu viivitusega koos teabega rikkumise liigi ja laadi ja selle eest vastutatavate isikute kohta. Kui pädev asutus peab juriidilise või füüsilise isiku identiteedi või isikuandmete avaldamist konkreetse asjas andmete avaldamise proportsionaalsuse hindamise põhjal ebaproportsionaalseks või kui nende andmete avalikustamine ohustab finantsturgude stabiilsust või käimasolevat uurimist, võib pädev asutus otsustada avalikustamise edasi lükata või tühistada või avalikustada karistuse anonüümselt.
2. Kui liikmesriigi õiguses on sätestatud, et avalikustatakse ka selline karistus või muud meetet käsitlev otsus, mis on kohtusse või muusse asutusse edasi kaevatud, avaldab pädev asutus sellekohase teabe põhjendamatu viivitusega oma ametlikul veebilehel, samuti avaldatakse kogu edasine teave esitatud kaebuse tulemuste kohta. Lisaks avaldatakse otsused, millega tühistatakse varasemad karistuse määramist või muu meetme võtmist käsitlevad avaldatud otsused.
3. Pädevad asutused teavitavad EIOPA-t kõikidest määratud halduskaristustest või võetud muudest meetmetest, mida ei ole lõike 1 kohaselt avaldatud, sealhulgas teavitatakse EIOPA-t nendega seotud kaebustest ja nende lahendamise tulemustest.

Artikkel 33

Õigusrikkumised ning karistused ja muud meetmed

1. Käesolevat artiklit kohaldatakse vähemalt järgnevale:
  - a) isik, kes tegeleb turustamisega, ei ole oma tegevust kooskõlas artikliga 3 registreerinud;
  - b) kindlustus- või edasikindlustusandja või kindlustus- või edasikindlustusvahendaja kasutab punktis a osutatud isikute kindlustus- või edasikindlustustoodete turustamise teenuseid;
  - c) kindlustus-, edasikindlustus- või kõrvaltegevusena pakutava kindlustuse vahendaja on registreeritud valeandmete esitamise teel või muul seadusvastasel viisil, rikkudes seega artiklit 3;
  - d) kindlustustoodete turustaja ei täida artikli 10 sätteid;
  - e) kindlustusandja või -vahendaja ei täida kindlustuspõhiste investeerimistoodete turustamise puhul V ja VI peatükis sätestatud äritegevuse reegleid;
  - f) kindlustustoodete turustaja ei täida muude kui punktis e osutatud kindlustustoodetega seoses V peatükis sätestatud äritegevuse reegleid.
2. Liikmesriigid tagavad, et pädevatel asutustel on kooskõlas liikmesriigi õigusega lõike 1 punktis e osutatud õigusrikkumiste korral õigus määrata vähemalt järgmisi halduskaristusi ja võtta vähemalt järgmisi muid meetmeid:
  - a) avalik teadaanne, milles märgitakse vastutav füüsiline või juriidiline isik ja õigusrikkumise laad;
  - b) ettekirjutus vastutavale füüsilisele või juriidilisele isikule lõpetada kõnealune tegevus ja hoiduda selle kordamisest;
  - c) kindlustusvahendaja puhul artikli 3 kohase registreeringu kehtetuks tunnistamine;

- d) ajutine keeld õigusrikkumise eest vastutavale kindlustusvahendaja või -andja juhtorgani liikmele täita kindlustusvahendaja või -andja juures juhtimisülesandeid;
- e) juriidilise isiku puhul järgmine maksimaalne rahaline halduskaristus:
- i) vähemalt 5 000 000 eurot või kuni 5 % aasta kogukäibest (vastavalt viimasele kättesaadavale raamatupidamise aruandele, mis on juhtorgani poolt heaks kiidetud) või liikmesriigis, mille rahaühik ei ole euro, vastav summa omavääringus (käesoleva direktiivi jõustumise kuupäeva seisuga). Kui juriidiline isik on emaettevõtja või sellise emaettevõtja tütarettevõtja, kes peab koostama vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2013/34/EL⁽¹⁾ konsolideeritud finantsaruandeid, arvutatakse aasta kogukäive viimase kättesaadava konsolideeritud raamatupidamise aruande alusel, mille on heaks kiitnud kõrgeima taseme emaettevõtja juhtorgan, või
  - ii) summa, mis vastab kuni kahekordsele sellise rikkumise tulemusena teenitud kasumile või ära hoitud kahjumile, kui kõnealust kasumit või kahjumit on võimalik kindlaks määrata;
- f) füüsilise isiku puhul järgmine maksimaalne rahaline halduskaristus:
- i) vähemalt 700 000 eurot või liikmesriigis, mille rahaühik ei ole euro, vastav summa omavääringus (käesoleva direktiivi jõustumise kuupäeva seisuga) või
  - ii) summa, mis vastab kuni kahekordsele sellise rikkumise tulemusena teenitud kasumile või ära hoitud kahjumile, kui kõnealust kasumit või kahjumit on võimalik kindlaks määrata.

3. Liikmesriigid tagavad, et pädevatel asutustel on kooskõlas siseriikliku õigusega lõike 1 punktides a–d ja punktis f osutatud õigusrikkumiste korral õigus määrata vähemalt järgmisi halduskaristusi ja võtta vähemalt järgmisi muid meetmeid:

- a) ettekirjutus vastutavale füüsilisele või juriidilisele isikule lõpetada kõnealune tegevus ja hoiduda selle kordamisest;
- b) kindlustus-, edasikindlustus- või kõrvaltegevusena pakutava kindlustuse vahendaja puhul artikli 3 kohase registreeringu kehtetuks tunnistamine.

4. Liikmesriigid võivad anda pädevatele asutustele õiguse määrata lisakaristusi või võtta muid meetmeid või määrata käesolevas artiklis sätestatud suuremaid rahalisi halduskaristusi.

Artikkel 34

Karistuste ja muude meetmete tõhus kohaldamine

Liikmesriigid tagavad, et halduskaristuse või muu meetme liigi ja rahalise halduskaristuse suuruse kindlaksmääramisel võtavad pädevad asutused arvesse kõiki kohaseid asjaolusid, sealhulgas, kui see on kohane, järgmist:

- a) õigusrikkumise raskus ja kestus;
- b) vastutava füüsilise või juriidilise isiku vastutuse ulatus;
- c) vastutava füüsilise või juriidilise isiku finantsseisundi tugevus, nagu seda näitab vastutava füüsilise isiku aastane sissetulek või vastutava juriidilise isiku kogukäive;
- d) vastutava füüsilise või juriidilise isiku teenitud kasumi või ära hoitud kahjumi suurus, kui seda saab kindlaks määrata;
- e) õigusrikkumisega klientidele ja kolmandatele isikutele tekitatud kahju, kui seda on võimalik kindlaks määrata;
- f) vastutava füüsilise või juriidilise isiku ja pädeva asutuse koostöö tase;
- g) vastutava füüsilise või juriidilise isiku poolt rikkumise kordumise ärahoidmiseks võetud meetmed ning
- h) vastutava füüsilise või juriidilise isiku varasemad õigusrikkumised.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/34/EL teatavat liiki ettevõtjate aruandeaasta finantsaruannete, konsolideeritud finantsaruannete ja nendega seotud aruannete kohta ja millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2006/43/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 78/660/EMÜ ja 83/349/EMÜ (ELT L 182, 29.6.2013, lk 19).

*Artikkel 35***Õigusrikkumistest teatamine**

1. Liikmesriigid tagavad, et pädevad asutused kehtestavad tõhusa korra, et võimaldada ja ergutada nende teavitamist käesoleva direktiivi rakendamiseks vastu võetud siseriiklike sätete võimalikust või tegelikust rikkumisest.
2. Lõikes 1 osutatud kord hõlmab vähemalt järgmist:
  - a) rikkumisteadete vastuvõtmise erimenetlus ja nende järelkontroll;
  - b) kindlustus- või edasikindlustustoodete turustajates toimunud õigusrikkumistest teada andnud töötajate ja võimaluse korral muude isikute asjakohane kaitse vähemalt kättemaksu, diskrimineerimise ja muud laadi ebaõiglase kohtlemise eest ning
  - c) nii õigusrikkumisest teatanud isikut kui ka väidetavalt õigusrikkumise toimepanemise eest vastutavat füüsilist isikut tuvastada võimaldavate isikuandmete kaitse kõigis menetluse etappides, välja arvatud juhul, kui nende andmete avalikustamine on siseriiklikust õigusest tulenevalt nõutav edasise uurimise või järgneva haldus- või kohtumenetluse jaoks.

*Artikkel 36***Karistuste ja muude meetmetega seotud teabe esitamine EIOPA-le**

1. Pädevad asutused teavitavad EIOPA-t kõikidest määratud halduskaristustest või võetud muudest meetmetest, mida ei ole artikli 32 lõike 1 kohaselt avaldatud.
2. Pädev asutus esitab EIOPA-le kord aastas koondteabe kõikide artikli 31 kohaselt määratud halduskaristuste ja võetud muude meetmete kohta.

EIOPA avaldab kõnealuse teabe aastaaruandes.

3. Kui pädev asutus halduskaristuse või muu meetme avalikustab, teavitab ta sellest samal ajal ka EIOPA-t.

VIII PEATÜKK

LÕPPSÄTTED*Artikkel 37***Andmekaitse**

1. Liikmesriigid kohaldavad käesoleva direktiivi alusel liikmesriikides teostatava isikuandmete töötlemise suhtes direktiivi 95/46/EÜ.
2. EIOPA poolt käesoleva direktiivi alusel teostatava isikuandmete töötlemise suhtes kohaldatakse määrust (EÜ) nr 45/2001.

*Artikkel 38***Delegeeritud õigusaktid**

Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga 39 vastu delegeeritud õigusakte seoses artiklitega 25, 28, 29 ja 30.

*Artikkel 39***Delegeeritud volituste rakendamine**

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artiklites 25, 28, 29 ja 30 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile määramata ajaks alates 22. veebruarist 2016.
3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artiklites 25, 28, 29 ja 30 osutatud volituste delegerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast otsuse avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

4. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

5. Artiklite 25, 28, 29 ja 30 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kolme kuu jooksul pärast õigusakti teatavastegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kolme kuu võrra.

Artikkel 40

Ülemineku periood

Liikmesriigid tagavad, et direktiivi 2002/92/EÜ alusel juba registreeritud vahendajad täidavad siseriikliku õiguse sätteid, mis võetakse vastu käesoleva direktiivi artikli 10 lõike 1 rakendamiseks, hiljemalt 23. veebruariks 2019.

Artikkel 41

Läbivaatamine ja hindamine

1. Hiljemalt 23. veebruariks 2021 esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande artikli 1 kohaldamise kohta. Nimetatud aruanne sisaldab liikmesriikidelt ja EIOPA-lt artikli 1 lõike 5 kohaselt saadud tabel põhinevat hinnangut selle kohta, kas käesoleva direktiivi ja muu hulgas artikli 1 lõike 3 kohase erandi kohaldamisala on endiselt asjakohane, pidades silmas tarbijakaitset, eri kindlustustoodete turustajate kohtlemise proportsionaalsust ning pädevatele asutustele ja kindlustustoodete turustamiskanalitele pandud halduskoormust.

2. Hiljemalt 23. veebruariks 2021 vaatab komisjon käesoleva direktiivi läbi. Läbivaatamine sisaldab üldist uuringut käesoleva direktiiviga kehtestatud normide praktilise kohaldamise kohta, võttes hoolikalt arvesse nii jaeinvesteeringustoodete turgude arengut kui ka kogemusi, mis on saadud käesoleva direktiivi, määruse (EL) nr 1286/2014 ja direktiivi 2014/65/EL praktilise kohaldamise käigus. Läbivaatamine hõlmab selle hindamist, kas käesoleva direktiivi VI peatükis sätestatud konkreetsed äritegevuse reeglid kindlustuspõhiste investeeringustoodete turustamiseks annavad asjakohaseid ja proportsionaalseid tulemusi, võttes arvesse vajadust tagada tarbijate piisav kaitse, mis on kooskõlas direktiivi 2014/65/EL kohaselt kohaldatavate investorite kaitse normidega ning kindlustuspõhiste investeeringustoodete ja nende turustamiskanalite eripäraga. Läbivaatamine kajastab ka käesoleva direktiivi sätete võimalikku kohaldamist direktiivi 2003/41/EÜ kohaldamisalasse kuuluvate toodete suhtes. Kõnealune läbivaatamine hõlmab ka konkreetset analüüsi käesoleva direktiivi artikli 19 mõju kohta, võttes arvesse konkurentsiolekorda kindlustustoodete turul (välja arvatud seoses direktiivi 2009/138/EÜ II lisas sätestatud kindlustusliikide lepingutega), ning käesoleva direktiivi artiklis 19 osutatud kohustuste mõju kohta kindlustusvahendajatele, kes on väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad.

3. Pärast Euroopa järelevalveasutuste ühiskomiteega konsulteerimist esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule esimese aruande.

4. Hiljemalt 23. veebruariks 2020 ja seejärel kord kahe aasta jooksul koostab EIOPA käesoleva direktiivi kohaldamise kohta uue aruande. EIOPA konsulteerib enne oma aruande avalikustamist Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvega.

5. Kolmandas aruandes, mis esitatakse hiljemalt 23. veebruariks 2018, hindab EIOPA kindlustusvahendajate turgude struktuuri.

6. EIOPA poolt hiljemalt 23. veebruariks 2020 koostatavas aruandes, millele on osutatud lõikes 4, analüüsitakse, kas artikli 12 lõikes 1 osutatud pädevatel asutustel on oma ülesannete täitmiseks piisavad volitused ja asjakohased ressursid.

7. Lõikes 4 osutatud aruandes analüüsitakse vähemalt järgmisi asjaolusid:

a) muutused kindlustusvahendajate turu struktuuris;

b) muutused piiriülese tegevuses;

c) nõustamise ja müügimeetodite kvaliteedi paranemine ning käesoleva direktiivi mõju nendele kindlustusvahendajatele, kes on väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad.

8. Lõikes 4 osutatud aruanne peab sisaldama ka EIOPA hinnangut käesoleva direktiivi mõju kohta.

*Artikkel 42***Ülevõtmine**

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid 23. veebruariks 2018. Liikmesriigid edastavad kõnealuste sätete teksti viivitamata komisjonile.

Kui liikmesriigid need meetmed vastu võtavad, lisavad nad nende ametlikul avaldamisel nendesse või nende juurde viite käesolevale direktiivile. Samuti lisavad liikmesriigid märkuse, et kehtivates õigus- ja haldusnormides esinevaid viiteid käesoleva direktiiviga kehtetuks tunnistatud direktiivile käsitatakse viidetena käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi ja kõnealuse märkuse sõnastuse näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga hõlmatud valdkonnas nende poolt vastuvõetud põhiliste siseriiklike õigusnormide teksti.

*Artikkel 43***Direktiivi 2002/92/EÜ muutmine**

Direktiivi 2002/92/EÜ IIIA peatükk jäetakse välja alates 23. veebruarist 2016.

*Artikkel 44***Kehtetuks tunnistamine**

Direktiiv 2002/92/EÜ, mida on muudetud II lisa A osas loetletud direktiividega, tunnistatakse kehtetuks alates 23. veebruarist 2018 ilma et see mõjutaks liikmesriikide kohustusi, mis on seotud II lisa B osas loetletud direktiivide siseriikliku õigusesse ülevõtmise tähtaegadega.

Viiteid kehtetuks tunnistatud direktiivile käsitatakse viidetena käesolevale direktiivile ja loetakse vastavalt III lisas esitatud vastavustabelile.

*Artikkel 45***Jõustumine**

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

*Artikkel 46***Adressaadid**

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Strasbourg, 20. jaanuar 2016

Euroopa Parlamendi nimel
president
M. SCHULZ

Nõukogu nimel
eesistuja
A.G. KOENDERS

I LISA

KUTSEALASTE TEADMISTE JA PÄDEVUSE MIINIMUMNÕUDED

(vastavalt artikli 10 lõikele 2)

I. Direktiivi 2009/138/EÜ I lisa A osa punktides 1–18 loetletud kahjukindlustuse liikide puhul:

- a) minimaalsed vajalikud teadmised pakutavate kindlustuslepingute tingimuste ja üksikasjade, sh lisariskide kohta, kui need on kindlustuslepinguga kaetud;
- b) minimaalsed vajalikud teadmised kindlustustoodete turustamist käsitlevate kohaldatavate õigusnormide, näiteks tarbijakaitseaduse, asjakohase maksuõiguse ning asjakohaste sotsiaal- ja tööõigusnormide kohta;
- c) minimaalsed vajalikud teadmised kahjukäsitlemise kohta;
- d) minimaalsed vajalikud teadmised kaebuste menetlemise kohta;
- e) minimaalsed vajalikud teadmised klientide vajaduste hindamise kohta;
- f) minimaalsed vajalikud teadmised kindlustusturu kohta;
- g) minimaalsed vajalikud teadmised ärietika standardite kohta ning
- h) minimaalne vajalik finantsalane pädevus.

II. Kindlustuspõhiste investeerimistoodete puhul:

- a) minimaalsed vajalikud teadmised kindlustuspõhiste investeerimistoodete, sh tingimuste ja üksikasjade, netokindlustusmaksete ja vajaduse korral tagatud ja mittetagatud hüvitiste kohta;
- b) minimaalsed vajalikud teadmised kindlustusvõtja eri investeerimisvõimaluste eeliste ja puuduste kohta;
- c) minimaalsed vajalikud teadmised kindlustusvõtja kantavate finantsriskide kohta;
- d) minimaalsed vajalikud teadmised lepingute kohta, mis hõlmavad elukindlustust ja muid säästutooteid;
- e) minimaalsed vajalikud teadmised pensionisüsteemi korralduse ja selle tagatud hüvede kohta;
- f) minimaalsed vajalikud teadmised kindlustustoodete turustamist käsitlevate kohaldatavate õigusnormide, näiteks tarbijakaitseaduse ja asjakohase maksuõiguse kohta;
- g) minimaalsed vajalikud teadmised kindlustusturu ja säästutoodete turu kohta;
- h) minimaalsed vajalikud teadmised kaebuste menetlemise kohta;
- i) minimaalsed vajalikud teadmised klientide vajaduste hindamise kohta;
- j) huvide konflikti haldamise oskus;
- k) minimaalsed vajalikud teadmised ärietika standardite kohta ning
- l) minimaalne vajalik finantsalane pädevus.

III. Direktiivi 2009/138/EÜ II lisa loetletud elukindlustuse liikide puhul:

- a) minimaalsed vajalikud teadmised kindlustuslepingute, sh tingimuste, üksikasjade, tagatud hüvitiste ja vajaduse korral lisariskide kohta;
- b) minimaalsed vajalikud teadmised asjaomase liikmesriigi pensionisüsteemi korralduse ja selle tagatud hüvede kohta;
- c) kindlustuslepingute suhtes kohaldatava õiguse, tarbijakaitseaduse, andmekaitseaduse, rahapesuvastase seaduse ja vajaduse korral asjakohase maksuõiguse ning asjakohaste sotsiaal- ja tööõigusnormide tundmine;

- d) minimaalsed vajalikud teadmised kindlustusturu ja muude asjaomaste finantsteenuste turgude kohta;
  - e) minimaalsed vajalikud teadmised kaebuste menetlemise kohta;
  - f) minimaalsed vajalikud teadmised tarbijate vajaduste hindamise kohta;
  - g) huvide konflikti haldamise oskus;
  - h) minimaalsed vajalikud teadmised ärietika standardite kohta ning
  - i) minimaalne vajalik finantsalane pädevus.
-

II LISA

A OSA

Kehtetuks tunnistatud direktiiv ning seda muutvate direktiivide loetelu

Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2002/92/EÜ (EÜT L 9, 15.1.2003, lk 3).

Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2014/65/EL (ELT L 173, 12.6.2014, lk 349).

Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2016/97 (ELT L 26, 2.2.2016, lk 19).

B OSA

Siseriiklikku õigusesse ülevõtmise tähtpäevad, millele on osutatud artiklis 44

Direktiiv	Muutvate direktiivide ülevõtmise tähtpäev
2014/65/EL	3.7.2016
(EL) 2016/97	22.2.2016 (seoses direktiivi 2002/92/EÜ muutmiselega vastavalt käesoleva direktiivi artiklile 43)
	23. 2.2018 (seoses käesoleva direktiivi ülevõtmisega vastavalt artiklile 42)

III LISA

Vastavustabel

Direktiiv 2002/92/EÜ	Käesolev direktiiv Käesolev
Artikli 1 lõige 1	Artikli 1 lõiked 1 ja 2
Artikli 1 lõige 2	Artikli 1 lõiked 3 ja 4
Artikli 1 lõige 3	Artikli 1 lõige 6
Artikli 2 punkt 1	Artikli 2 lõike 1 punkt 6
Artikli 2 punkt 2	Artikli 2 lõike 1 punkt 7
Artikli 2 punkt 3	Artikli 2 lõike 1 punkt 1 ja lõige 2
Artikli 2 punkt 4	Artikli 2 lõike 1 punkt 2 ja lõige 2
Artikli 2 punkt 5	Artikli 2 lõike 1 punkt 3
Artikli 2 punkt 6	Artikli 2 lõike 1 punkt 5
Artikli 2 punkt 7	—
Artikli 2 punkt 8	Artikli 2 lõike 1 punkt 16
Artikli 2 punkt 9	Artikli 2 lõike 1 punkt 10
Artikli 2 punkt 10	Artikli 2 lõike 1 punkt 11
Artikli 2 punkt 11	—
Artikli 2 punkt 12	Artikli 2 lõike 1 punkt 18
Artikli 2 punkt 13	Artikli 2 lõike 1 punkt 17
Artikli 3 lõige 1	Artikli 3 lõige 1
Artikli 3 lõige 2	Artikli 3 lõiked 2 ja 3
Artikli 3 lõige 3	Artikli 3 lõige 4
Artikli 3 lõige 4	—
Artikli 3 lõige 5	—
Artikli 3 lõige 6	Artikkel 16
Artikli 4 lõige 1	Artikli 10 lõiked 1 ja 2
Artikli 4 lõige 2	Artikli 10 lõige 3
Artikli 4 lõige 3	Artikli 10 lõige 4
Artikli 4 lõige 4	Artikli 10 lõige 6
Artikli 4 lõige 5	—
Artikli 4 lõige 6	—
Artikli 4 lõige 7	Artikli 10 lõige 7
Artikkel 5	Artikkel 40
Artikli 6 lõige 1	Artiklid 4 ja 6
Artikli 6 lõige 2	—
Artikli 6 lõige 3	Artikli 11 lõige 1
Artikkel 7	Artikkel 12
Artikkel 8	Artiklid 5, 7, 31–36

Direktiiv 2002/92/EÜ	Käesolev direktiiv Käesolev
Artikkel 9	Artikkel 13
Artikkel 10	Artikkel 14
Artikkel 11	Artikkel 15
Artikli 12 lõike 1 punkt a	Artikli 18 punkti a alapunkt i, punkti b alapunkt i
Artikli 12 lõike 1 punkt b	Artikli 18 punkti a alapunkt iv, punkti b alapunkt iv
Artikli 12 lõike 1 punkt c	Artikli 19 lõike 1 punkt a
Artikli 12 lõike 1 punkt d	Artikli 19 lõike 1 punkt b
Artikli 12 lõike 1 punkt e	Artikli 18 punkti a alapunkt iii, punkti b alapunkt iii ja artikli 19 lõike 1 punkt c
Artikli 12 lõige 2	Artikli 20 lõige 3
Artikli 12 lõige 3	Artikli 20 lõige 1
Artikli 12 lõige 4	Artikli 22 lõige 1
Artikli 12 lõige 5	Artikli 22 lõiked 2 ja 4
Artikkel 13	Artikkel 23
Artikkel 14	—
Artikkel 15	—
Artikkel 16	—
Artikkel 17	—